

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра бухгалтерського обліку та консалтингу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА "ОБЛІК І АУДИТ"

галузь знань 07 Управління та адміністрування
спеціальність 071 Облік і оподаткування

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему

«ДИДЖИТАЛ-ТЕХНОЛОГІЇ В ОБЛІКУ І АУДИТУ»

здобувача Кордона Владислава Вікторовича _____

Науковий керівник: к.е.н., доцент Кругла М.М. _____

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною
комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

В.о. завідувача кафедри: к.е.н., доцент Цятковська О.В.

Київ – 2024

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 115 сторінок, основний текст кваліфікаційної роботи викладено на 96 сторінках друкованого тексту. Робота містить 11 таблиць, 16 рисунків, список використаних джерел з 66 найменувань, додатки.

«Диджитал-технології в обліку і аудиті»

Об'єктом дослідження є процеси обліку і аудиту на підприємстві в умовах цифрової трансформації економіки.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні засади та практичні аспекти застосування диджитал-технологій в обліковій та аудиторській діяльності підприємства.

Мета і завдання дослідження. *Метою* кваліфікаційної магістерської роботи є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо впровадження та ефективного використання диджитал-технологій в обліку і аудиті на підприємстві.

Відповідно до поставленої мети визначені такі *завдання*:

- Дослідити поняття диджитал-технологій та їх місце в сучасній обліковій і аудиторській діяльності та проаналізувати нормативно-правове регулювання диджиталізації обліку та аудиту

- Здійснити огляд диджитал-рішень для автоматизації бухгалтерського обліку та аудиту та розглянути особливості електронного документування та документообігу на підприємстві

- Дослідити трансформацію методики обліку під впливом диджитал-технологій та проаналізувати організацію аудиторської перевірки з використанням диджитал-технологій
Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів.

Теоретичні результати включають систематизацію наукових підходів до впровадження диджитал-технологій в облік та аудит, уточнення понятійного апарату, дослідження впливу цифрових технологій на облікові та аудиторські процеси.

Практичні результати полягають у розробці рекомендацій щодо впровадження диджитал-технологій в облікові та аудиторські процеси; формуванні методичних підходів до використання цифрових інструментів в обліку та аудиті; розробці практичних рекомендацій з адаптації підприємства до умов цифрової економіки.

Рік виконання кваліфікаційної роботи: 2023-2024.

Рік захисту роботи – 2024.

Ключові слова: диджитал-технології, облік, аудит, цифрова трансформація, електронний документообіг, автоматизація, інформаційні системи, бізнес-процеси, цифрова економіка, фінансові технології.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАСТОСУВАННЯ ДИДЖИТАЛ-ТЕХНОЛОГІЙ В ОБЛІКУ І АУДИТІ	6
1.1. Поняття диджитал-технологій та їх місце в сучасній обліковій і аудиторській діяльності.....	6
1.2. Нормативно-правове регулювання диджиталізації обліку та аудиту	16
1.3. Огляд диджитал-рішень для автоматизації бухгалтерського обліку та аудиту	22
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ДИДЖИТАЛ-ТЕХНОЛОГІЙ В ОБЛІКОВИХ ПРОЦЕСАХ НА ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА»	29
2.1. Електронне документування та документообіг на підприємстві ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА».....	29
2.2. Трансформація методики обліку під впливом диджитал-технологій на підприємстві ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА»	50
2.3. Особливості формування та подання звітності в умовах диджиталізації на ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА».....	60
РОЗДІЛ 3. ДИДЖИТАЛ-ТЕХНОЛОГІЇ В АУДИТІ.....	69
3.1. Організація аудиторської перевірки з використанням диджитал-технологій	69
3.2. Методика проведення та узагальнення результатів аудиту в умовах диджиталізації	71
3.3. Перспективи розвитку цифрового аудиту	90
ВИСНОВКИ.....	93
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	98
ДОДАТКИ.....	107

ВСТУП

Актуальність дослідження диджитал-технологій в обліку і аудиті на підприємстві зумовлена стрімким розвитком цифрової економіки та необхідністю модернізації традиційних бізнес-процесів. У сучасних умовах глобалізації та інформатизації суспільства впровадження інноваційних технологій у сферу обліку та аудиту стає не лише конкурентною перевагою, але й необхідною умовою ефективного функціонування підприємств. Диджиталізація облікових та аудиторських процесів дозволяє оптимізувати робочі процеси, підвищити точність та оперативність обробки даних, мінімізувати ризики людських помилок та шахрайства. Використання хмарних технологій, штучного інтелекту, блокчейну та інших передових рішень відкриває нові можливості для аналізу великих обсягів даних, прогнозування фінансових показників та прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Крім того, в умовах пандемії COVID-19 та зростання віддаленої роботи, цифрові інструменти стали критично важливими для забезпечення безперервності бізнес-процесів та ефективної комунікації між співробітниками та клієнтами. Дослідження впливу диджитал-технологій на методологію та практику обліку і аудиту дозволить виявити потенційні переваги та ризики їх впровадження, розробити рекомендації щодо адаптації нормативно-правової бази та професійних стандартів до нових технологічних реалій, а також визначити напрямки трансформації освітніх програм для підготовки фахівців, здатних ефективно працювати в цифровому середовищі.

Отже, дослідження диджитал-технологій в обліку і аудиті на підприємстві є актуальним та перспективним напрямком, що має значний теоретичний та практичний потенціал для розвитку економічної науки та вдосконалення бізнес-практик в умовах цифрової трансформації.

Дослідженням теми диджитал-технологій в обліку і аудиті займалися такі вітчизняні та зарубіжні науковці: Белова І.М., Бутинець Ф.Ф., Гаврилюк

О.О., Голов С.Ф., Єфименко Т.І., Жук В.М., Канцедал Н.А., Кузьмінський Ю.А., Легенчук С.Ф., Мельник Т.Г., Озеран А.В., Пархоменко В.М., Петрук О.М., Пікінер В.В., Плаксієнко В.Я., Пушкар М.С., Савченко В.М., Сопко В.В., Шевчук В.О., Яремко І.Й., Al-Htaybat K., Appelbaum D., Dai J., Kostyuchenko V., Mansour E., Moffitt K., Vasarhelyi M., Vasarhelyi M.A., Yoon K.

Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні та розробці практичних рекомендацій щодо впровадження та ефективного використання диджитал-технологій в обліку і аудиті на підприємстві.

Об'єктом дослідження є процеси обліку і аудиту на підприємстві в умовах цифрової трансформації економіки.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні засади та практичні аспекти застосування диджитал-технологій в обліковій та аудиторській діяльності підприємства.

Завдання дослідження:

1. Дослідити поняття диджитал-технологій та їх місце в сучасній обліковій і аудиторській діяльності.

2. Проаналізувати нормативно-правове регулювання диджиталізації обліку та аудиту.

3. Здійснити огляд диджитал-рішень для автоматизації бухгалтерського обліку та аудиту.

4. Розглянути особливості електронного документування та документообігу на підприємстві.

5. Дослідити трансформацію методики обліку під впливом диджитал-технологій.

6. Проаналізувати організацію аудиторської перевірки з використанням диджитал-технологій;

7. Розробити методику проведення та узагальнення результатів аудиту в умовах диджиталізації та окреслити перспективи розвитку цифрового аудиту.

Методи дослідження: аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування, конкретизація, моделювання, системний підхід, порівняльний аналіз, статистичні методи, економіко-математичне моделювання, експертні оцінки.

Інформаційною базою дослідження слугували законодавчі та нормативно-правові акти України та міжнародні стандарти, що регулюють облік і аудит, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали науково-практичних конференцій, періодичні видання, інтернет-ресурси, присвячені питанням диджиталізації обліку та аудиту.

Емпіричною базою дослідження стали дані фінансової звітності та внутрішньої документації підприємств різних галузей економіки, статистичні дані Державної служби статистики України, результати опитувань та анкетувань бухгалтерів і аудиторів щодо використання диджитал-технологій у їхній професійній діяльності.

Практична значимість дослідження полягає в розробці конкретних рекомендацій щодо впровадження диджитал-технологій в облікові та аудиторські процеси на підприємстві, які можуть бути використані для підвищення ефективності та якості обліково-аналітичного забезпечення управлінських рішень, оптимізації бізнес-процесів та зниження ризиків в умовах цифрової економіки.

Апробація результатів дослідження здійснювалася шляхом публікації наукових статей у фахових виданнях, виступів на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, семінарах та круглих столах, присвячених проблемам цифровізації економіки та модернізації обліково-аудиторської діяльності.

Структура роботи – складається з вступу, трьох розділів, висновків списку використаних джерел 66 найменувань, додатки. Загальний обсяг роботи складає 115 сторінок, обсяг основного тексту – 96 сторнок.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАСТОСУВАННЯ ДИДЖИТАЛ-ТЕХНОЛОГІЙ В ОБЛІКУ І АУДИТІ

1.1. Поняття диджитал-технологій та їх місце в сучасній обліковій і аудиторській діяльності

Диджитал-технології (цифрові технології) - це широкий спектр інструментів, методів та процесів, що базуються на використанні цифрових пристроїв та систем для створення, обробки, передачі та зберігання даних у цифровому форматі. У контексті бухгалтерського обліку та автоматизації бізнес-процесів, вчені, згадані у переліку, розглядають диджитал-технології як інноваційні засоби, що трансформують традиційні підходи до ведення обліку та управління підприємством [14, с.7].

Аналіз робіт зазначених науковців дозволяє виділити кілька ключових аспектів у визначенні диджитал-технологій. І. П. Волошин та Р. О. Гартінгер акцентують увагу на інтеграції цифрових технологій у всі сфери бізнесу, що призводить до фундаментальних змін у способах функціонування організацій та створення цінності для клієнтів. О. П. Голобородько та Н. В. Голячук розглядають диджитал-технології як комплекс програмних, апаратних та комунікаційних засобів, що забезпечують автоматизацію бізнес-процесів та підвищують ефективність управлінських рішень [18, с.5].

С. Є. Голячук та Н. А. Канцедал підкреслюють роль диджитал-технологій у створенні єдиного інформаційного простору підприємства, що дозволяє оптимізувати потоки даних та прискорити обмін інформацією між різними підрозділами. Л. Г. Кльоба та О. В. Коробкова фокусуються на аспектах безпеки та надійності цифрових систем, наголошуючи на важливості захисту даних та забезпечення безперервності бізнес-процесів в умовах цифровізації [34, с.13].

Н. М. Краус та Л. М. Макарова розглядають диджитал-технології як каталізатор інновацій у бухгалтерському обліку, що дозволяє впроваджувати нові методи обробки та аналізу фінансової інформації. А. Маклін та О. В. Мельниченко акцентують увагу на потенціалі диджитал-технологій у забезпеченні прозорості фінансових операцій та підвищенні якості аудиту. М. А. Морева та І. М. Назаренко підкреслюють важливість адаптації бухгалтерських практик до вимог цифрової економіки, розглядаючи диджитал-технології як інструмент для досягнення цієї мети [39, с.9].

М. С. Палюх та І. О. Петрунін визначають диджитал-технології як засоби, що дозволяють автоматизувати рутинні операції та вивільнити ресурси для стратегічного аналізу та планування. В. Я. Плаксієнко та М. С. Попович наголошують на ролі цифрових технологій у забезпеченні реального часу обробки даних та прийняття рішень, що критично важливо в сучасному динамічному бізнес-середовищі. М. В. Прохоров та Т. М. Соколова розглядають диджитал-технології як ключовий фактор у трансформації бухгалтерської професії, що вимагає нових компетенцій та навичок від фахівців [40, с.13].

І. В. Спільник та К. Стінчком підкреслюють інтеграційну роль диджитал-технологій, що дозволяють об'єднати різні аспекти діяльності підприємства в єдину інформаційну систему. В. І. Фролов та О. В. Шапаренко акцентують увагу на потенціалі диджитал-технологій у підвищенні конкурентоспроможності підприємств через оптимізацію внутрішніх процесів та покращення взаємодії з клієнтами. М. Ю. Цивенко розглядає диджитал-технології як інструмент для створення нових бізнес-моделей та трансформації традиційних підходів до ведення бізнесу [18, с.6].

Отже, аналіз робіт зазначених вчених демонструє багатогранність поняття диджитал-технологій у контексті бухгалтерського обліку та автоматизації бізнес-процесів. Диджитал-технології розглядаються не лише як технічні засоби, але й як каталізатор фундаментальних змін у методології

обліку, управління та організації бізнес-процесів, що вимагає комплексного підходу до їх впровадження та використання.

Таблиця 1.1. - Систематизації диджитал-технологій в облікових та аудиторських процесах

Класифікаційна ознака	Диджитал-технології	Застосування в обліку	Застосування в аудиті
1	2	3	4
За типом обробки даних	1. Хмарні технології 2. Великі дані (Big Data) 3. Штучний інтелект (AI)	1. Віддалений доступ до облікових даних, спільна робота 2. Аналіз великих обсягів транзакцій, прогнозування 3. Автоматизація класифікації операцій, виявлення аномалій	1. Зберігання та обробка аудиторських доказів 2. Комплексний аналіз фінансових даних клієнта 3. Оцінка ризиків, виявлення шахрайства
За функціональним призначенням	1. ERP-системи 2. CRM-системи 3. Системи електронного документообігу	1. Інтеграція всіх бізнес-процесів 2. Облік взаємодій з клієнтами 3. Управління документами та їх рухом	1. Аудит бізнес-процесів 2. Перевірка повноти відображення доходів 3. Аналіз ефективності документообігу
За рівнем автоматизації	1. RPA (Robotic Process Automation) 2. Машинне навчання 3. Нейронні мережі	1. Автоматизація рутинних облікових операцій 2. Прогнозування фінансових показників 3. Розпізнавання та обробка первинних документів	1. Автоматизація тестів контролю 2. Аналіз тенденцій та прогнозування ризиків 3. Аналіз неструктурованих даних
За способом забезпечення безпеки	1. Блокчейн 2. Криптографія 3. Біометричні технології	1. Забезпечення незмінності облікових записів 2. Захист конфіденційної фінансової інформації 3. Авторизація доступу до облікових систем	1. Перевірка цілісності фінансових даних 2. Захист аудиторської документації 3. Контроль доступу до аудиторських файлів
За типом аналізу	1. Предиктивна аналітика 2. Візуалізація даних 3. Текстова аналітика	1. Прогнозування фінансових результатів 2. Створення інтерактивних фінансових звітів 3. Аналіз текстових приміток до звітності	1. Оцінка ризиків та планування аудиту 2. Презентація результатів аудиту 3. Аналіз договорів та інших текстових документів

Джерело: створено автором на основі [10, 11, 13,]

Цифрові технології відіграють ключову роль у трансформації сучасної облікової та аудиторської діяльності, значно підвищуючи ефективність,

точність та швидкість виконання професійних завдань. У контексті бухгалтерського обліку диджиталізація забезпечує автоматизацію рутинних операцій, таких як введення даних, класифікація транзакцій та формування звітності, що дозволяє фахівцям зосередитися на аналітичній роботі та стратегічному плануванні (таблиця 1.1.)

Таким чином, місце диджитал технологій в сучасній обліковій і аудиторській діяльності є фундаментальним, визначаючи не лише поточні методи роботи, але й формуючи майбутнє цих професій, де технологічна грамотність стає невід'ємною складовою професійної компетентності бухгалтерів та аудиторів. Розглянемо ці технології детальніше.

Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема штучного інтелекту (ШІ), відкриває нові горизонти для трансформації та вдосконалення бухгалтерського обліку. У контексті сучасної цифрової економіки, застосування ШІ в бухгалтерській практиці набуває все більшого значення, пропонуючи інноваційні рішення для підвищення ефективності та точності обробки фінансової інформації [54, с.12].

Впровадження ШІ в бухгалтерський облік характеризується низкою переваг, які суттєво впливають на якість та швидкість обробки даних. Насамперед, варто відзначити здатність ШІ до обробки та аналізу великих обсягів як структурованих, так і неструктурованих даних. Це дозволяє проводити більш глибокий і всебічний аналіз фінансової діяльності підприємства, виявляючи приховані закономірності та тенденції, які можуть бути непомітними при традиційному аналізі. Крім того, алгоритми машинного навчання, які лежать в основі ШІ, здатні до постійного вдосконалення своїх аналітичних можливостей, що призводить до підвищення точності прогнозування майбутніх фінансових показників.

Автоматизація рутинних операцій за допомогою ШІ є ще одним важливим аспектом його застосування в бухгалтерському обліку. Такі процеси, як обробка первинних документів, заповнення різних форм звітності, можуть бути ефективно автоматизовані, що дозволяє бухгалтерам

зосередитися на більш складних завданнях, які вимагають аналітичних навичок та експертного судження. Це не тільки підвищує продуктивність праці, але й знижує ймовірність помилок, пов'язаних з людським фактором [55, с.10].

Особливу увагу слід приділити здатності ШІ до виявлення потенційних шахрайських дій. Алгоритми ШІ здатні аналізувати великі обсяги фінансових даних на наявність аномалій, які можуть свідчити про шахрайство. Це значно підвищує рівень фінансової безпеки підприємства та допомагає запобігати фінансовим втратам.

У контексті прийняття управлінських рішень, застосування ШІ в бухгалтерському обліку набуває стратегічного значення. Здатність ШІ до швидкої обробки та аналізу великих обсягів даних дозволяє надавати керівництву підприємства більш точну, актуальну та всебічну інформацію для прийняття обґрунтованих рішень. Це особливо важливо в умовах динамічного бізнес-середовища, де швидкість та якість прийняття рішень можуть мати вирішальне значення для конкурентоспроможності підприємства.

Конкретні застосування ШІ в бухгалтерському обліку охоплюють широкий спектр завдань. Зокрема, ШІ може ефективно використовуватися для обробки великих обсягів даних, що надходять з різних джерел, таких як банківські виписки, податкові декларації, інвойси тощо. Алгоритми ШІ здатні швидко та точно класифікувати ці дані, виявляти невідповідності та помилки, що значно підвищує якість вхідної інформації для подальшого аналізу.

Автоматизація заповнення різних видів звітності, включаючи фінансову та податкову, є ще одним важливим напрямком застосування ШІ. Використання алгоритмів машинного навчання дозволяє не тільки прискорити процес підготовки звітності, але й забезпечити її відповідність актуальним нормативним вимогам, які постійно змінюються [54, с.22].

Аналіз фінансових показників підприємства за допомогою ШІ відкриває нові можливості для глибокого розуміння фінансового стану та перспектив розвитку бізнесу. ШІ здатний не тільки обчислювати стандартні фінансові

коефіцієнти, але й виявляти складні взаємозв'язки між різними аспектами фінансової діяльності, що може бути корисним для стратегічного планування та управління ризиками.

Прогнозування майбутніх фінансових показників за допомогою ШІ базується на комплексному аналізі історичних даних, поточних тенденцій ринку та макроекономічних факторів. Це дозволяє створювати більш точні та надійні прогнози, які можуть бути використані для бюджетування, планування інвестицій та управління грошовими потоками.

У сучасному економічному середовищі бухгалтерський облік зазнає суттєвих змін під впливом інноваційних технологій, зокрема штучного інтелекту (ШІ) та блокчейну. Ці передові технології відкривають широкі можливості для оптимізації облікових процесів, підвищення точності фінансових розрахунків та забезпечення безпрецедентного рівня прозорості у фінансових операціях.

Штучний інтелект активно інтегрується в сучасні бухгалтерські програмні комплекси, такі як Xero та QuickBooks, виконуючи ряд ключових функцій. Насамперед, ШІ забезпечує автоматизацію рутинних операцій, включаючи перевірку банківських виписок та кодування транзакцій, що суттєво підвищує ефективність роботи бухгалтерів. Крім того, системи на основі ШІ здатні проводити глибокий аналіз великих масивів фінансової інформації, виявляючи приховані закономірності та аномалії, що є критично важливим для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Прогностичні можливості ШІ дозволяють моделювати майбутні фінансові показники, надаючи підприємствам інструментарій для стратегічного планування своєї діяльності. Впровадження ШІ-чатботів у бухгалтерські системи забезпечує користувачам оперативний доступ до актуальної інформації про фінансовий стан підприємства, а також можливість виконання простих облікових завдань у режимі реального часу [18, с.16].

Паралельно з розвитком ШІ, технологія блокчейн знаходить все ширше застосування в сфері бухгалтерського обліку. Блокчейн, як розподілений

реєстр, забезпечує зберігання інформації про всі фінансові транзакції у безпечному та прозорому форматі. Ключовою перевагою блокчейну є незмінність записів: кожна транзакція, зафіксована в блокчейні, не може бути модифікована без впливу на всі наступні блоки, що гарантує високий рівень довіри до фінансової інформації. Ця технологія також відкриває нові можливості для автоматизації процесів, таких як обмін інвойсами та контрактами, що призводить до значного зниження адміністративних витрат та витрат на аудиторські послуги [34, с.25].

У контексті бухгалтерського обліку можна виділити кілька типів блокчейну, кожен з яких має свої особливості застосування. Публічний блокчейн, відкритий для всіх без обмежень на участь, забезпечує максимальну прозорість, але може бути менш придатним для конфіденційної фінансової інформації. Приватний блокчейн, доступний лише для авторизованих користувачів, надає більший контроль над даними, що особливо важливо для корпоративного сектору. Загальнодоступний блокчейн з обмеженнями на участь та ексклюзивний блокчейн, призначений для певної спільноти, пропонують компромісні рішення, що поєднують переваги публічних та приватних систем.

Для ефективного впровадження блокчейну в бухгалтерський облік необхідно дотримуватися ряду ключових вимог. Першорядне значення має забезпечення достовірності даних, що вносяться до системи. Це вимагає розробки надійних механізмів верифікації інформації перед її записом у блокчейн. Не менш важливим є впровадження ефективної системи управління доступом, яка гарантує безпеку даних та захист від несанкціонованого втручання. Синхронізація баз даних між усіма вузлами мережі блокчейну є критичною для забезпечення цілісності та актуальності фінансової інформації. Особлива увага має приділятися контролю за діями адміністраторів системи, щоб запобігти можливим зловживанням та маніпуляціям з даними.

Застосування блокчейну в бухгалтерському обліку відкриває широкі можливості для оптимізації бізнес-процесів. Зокрема, ця технологія дозволяє

автоматизувати процеси закупівель, забезпечуючи повну прозорість та ефективність на кожному етапі. У сфері міжнародних фінансових операцій блокчейн може суттєво спростити та прискорити транзакції, мінімізуючи ризики та зменшуючи витрати. Завдяки високому рівню автоматизації та вбудованим механізмам верифікації, використання блокчейну значно знижує ймовірність виникнення помилок у бухгалтерських записах [34, с.19].

Підсумовуючи, можна стверджувати, що інтеграція штучного інтелекту та блокчейну в сферу бухгалтерського обліку знаменує собою початок нової ери у фінансовому менеджменті. Ці технології не лише автоматизують рутинні завдання та підвищують точність обчислень, але й створюють передумови для формування принципово нових підходів до управління фінансовою інформацією

Блокчейн-технологія представляє собою розподілену систему зберігання даних, яка забезпечує високий рівень безпеки та прозорості фінансових операцій. У контексті бухгалтерського обліку блокчейн надає можливість автоматизувати процеси обміну фінансовою документацією, включаючи інвойси та контракти, що значно знижує ризик виникнення помилок та підвищує загальну ефективність облікових процедур. Важливою перевагою блокчейну є незмінність записів, що гарантує достовірність фінансової інформації та підвищує рівень довіри до неї. Криптографічні алгоритми, що лежать в основі блокчейн-технології, забезпечують надійний захист від несанкціонованого доступу та модифікації даних. Крім того, блокчейн дозволяє отримувати актуальну інформацію про фінансовий стан підприємства в режимі реального часу, що є критично важливим для прийняття оперативних управлінських рішень [14, с.32].

Хмарні технології відіграють не менш важливу роль у трансформації бухгалтерського обліку. Вони надають можливість доступу до обчислювальних ресурсів, спеціалізованого програмного забезпечення та баз даних через мережу Інтернет. Це забезпечує мобільність роботи бухгалтерів, дозволяючи їм виконувати свої обов'язки з будь-якого місця та пристрою, що

має доступ до мережі. Хмарні рішення сприяють підвищенню ефективності командної роботи, забезпечуючи можливість спільного доступу до документів та синхронізації даних у реальному часі. З економічної точки зору, використання хмарних сервісів дозволяє оптимізувати витрати на ІТ-інфраструктуру, зменшуючи потребу в придбанні та обслуговуванні власного апаратного та програмного забезпечення. Гнучкість хмарних рішень дозволяє легко масштабувати ресурси відповідно до поточних потреб бізнесу. Важливо відзначити, що провідні постачальники хмарних послуг забезпечують високий рівень безпеки даних, використовуючи передові технології захисту інформації [18, с.21].

Окрім блокчейну та хмарних технологій, у сфері бухгалтерського обліку знаходять застосування й інші цифрові інновації. Зокрема, використання QR-кодів значно спрощує процес збору та обробки даних, особливо при проведенні інвентаризації, що сприяє підвищенню точності обліку та зменшенню трудовитрат. Криптовалюти, незважаючи на певну невизначеність їх правового статусу, поступово інтегруються в систему бухгалтерського обліку, особливо в контексті міжнародних фінансових операцій [14, с.44].

Впровадження цифрових технологій у бухгалтерський облік має ряд суттєвих переваг. Автоматизація рутинних операцій дозволяє значно підвищити продуктивність праці бухгалтерів, звільняючи час для виконання більш складних аналітичних завдань. Підвищення точності даних досягається за рахунок мінімізації людського фактору та використання алгоритмів перевірки інформації. Збільшення прозорості фінансових операцій сприяє підвищенню довіри з боку інвесторів, партнерів та контролюючих органів. Покращення співпраці між різними підрозділами та зовнішніми стейкхолдерами досягається завдяки єдиному інформаційному простору та можливості оперативного обміну даними. Зниження витрат на ведення бухгалтерського обліку відбувається за рахунок оптимізації бізнес-процесів та зменшення потреби в ручній обробці інформації. Прискорення процесу

прийняття управлінських рішень забезпечується завдяки доступу до актуальної фінансової інформації в режимі реального часу [15, с.26].

Однак, поряд із перевагами, цифрова трансформація бухгалтерського обліку створює певні виклики та ризики. Забезпечення безпеки даних стає критично важливим завданням в умовах зростаючої кількості кібератак. Залежність від постачальників хмарних послуг може створювати ризики для безперервності бізнес-процесів у разі технічних збоїв або припинення надання послуг. Постійні зміни в законодавстві та регуляторних вимогах вимагають від систем бухгалтерського обліку високої гнучкості та адаптивності.

У перспективі очікується подальше посилення ролі цифрових технологій у бухгалтерському обліку. Розвиток штучного інтелекту та систем аналізу великих даних відкриває нові можливості для автоматизації складних аналітичних процесів, прогнозування фінансових показників та виявлення прихованих закономірностей у фінансових даних. Інтеграція різноманітних технологічних рішень дозволить створити комплексні системи управління фінансовою інформацією, що забезпечать високий рівень автоматизації, точності та ефективності бухгалтерського обліку.

Розвиток цифрових технологій, таких як блокчейн, хмарні обчислення та штучний інтелект, суттєво трансформує роль бухгалтера в сучасному бізнес-середовищі. Сучасний бухгалтер має не лише володіти глибокими знаннями в галузі бухгалтерського обліку та фінансового аналізу, але й розуміти принципи роботи цифрових технологій, вміти працювати з великими обсягами даних та використовувати сучасні аналітичні інструменти для обробки фінансової інформації [34, с.38].

Блокчейн-технологія, яка лежить в основі більшості криптовалют, має потенціал для значного підвищення ефективності та прозорості бухгалтерських процесів. Використання розподілених реєстрів може забезпечити незмінність та достовірність облікових записів, а також автоматизувати багато рутинних операцій, пов'язаних з веденням обліку та складанням звітності.

У перспективі можна очікувати подальшого розвитку регуляторного середовища для криптовалют, що дозволить більш чітко визначити правила їх обліку та оподаткування. Це, в свою чергу, сприятиме стандартизації облікових процедур та зменшенню невизначеності, пов'язаної з операціями з цифровими активами.

Також прогнозується поява нових спеціалізованих інструментів та програмних рішень для автоматизації облікових процесів, пов'язаних з криптовалютами. Ці інструменти можуть включати системи автоматичного відстеження транзакцій, оцінки справедливої вартості криптоактивів та генерації відповідної фінансової звітності.

Отже, трансформація бухгалтерського обліку в епоху цифрових валют є комплексним процесом, який вимагає не лише адаптації існуючих облікових стандартів та практик, але й розвитку нових компетенцій фахівців у сфері бухгалтерського обліку та фінансів. Успішне вирішення викликів дозволить підвищити ефективність та прозорість фінансового управління в умовах цифрової економіки.

1.2. Нормативно-правове регулювання диджиталізації обліку та аудиту

Нормативно-правове регулювання диджиталізації обліку та аудиту в Україні базується на комплексній системі законодавчих актів, що охоплюють різні аспекти цифровізації економічних процесів.

Фундаментальним законодавчим актом у цій сфері виступає Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг», який встановлює основні організаційно-правові засади електронного документообігу та використання електронних документів. Цей закон визначає правовий статус електронних документів та регулює відносини, що виникають у процесі створення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, оброблення, використання та знищення електронних документів [32].

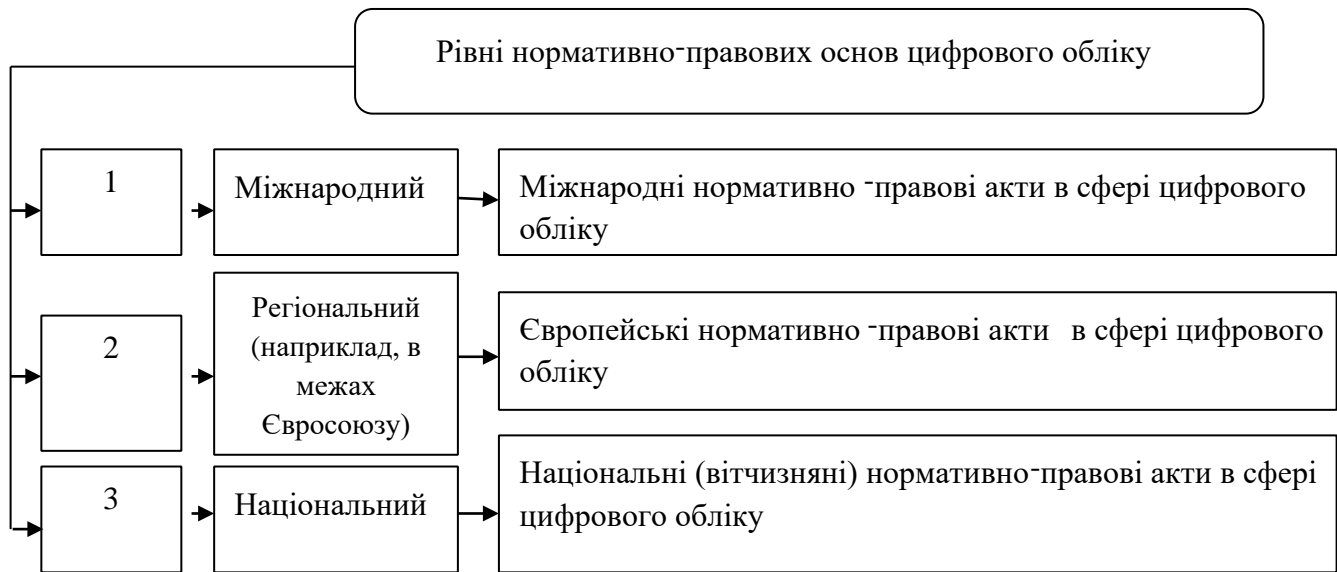

Рис. 1.1. Рівні нормативно-правових основ цифрового обліку

Джерело: створено автором на основі [10, 30, 45,]

Закон України «Про електронні довірчі послуги» регламентує механізми електронної ідентифікації та автентифікації, що є критично важливими для забезпечення юридичної значущості електронних документів у сфері обліку та аудиту. Даний закон визначає правові та організаційні засади надання електронних довірчих послуг, зокрема транскордонних, права та обов'язки суб'єктів правових відносин у сфері електронних довірчих послуг, порядок здійснення державного нагляду у сфері електронних довірчих послуг.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» встановлює основні вимоги до ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, включаючи можливість використання електронних форм документів та подання звітності в електронному форматі. Важливим аспектом є визначення порядку зберігання та захисту електронних документів, що містять фінансову інформацію [33].

Податковий кодекс України містить положення щодо електронного документообігу в податковому обліку, встановлює вимоги до електронної податкової звітності та електронних податкових накладних. Кодекс

регламентує використання електронного цифрового підпису при поданні податкової звітності та визначає порядок електронного адміністрування податків.

Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» визначає правові засади аудиту фінансової звітності, провадження аудиторської діяльності в Україні та регулює відносини, що виникають при її здійсненні, включаючи використання інформаційних технологій та електронних форм документів у процесі аудиту.

Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» встановлює основні засади захисту інформації в електронних системах, що є критично важливим для забезпечення безпеки електронного обліку та аудиту. Цей закон визначає вимоги до захисту інформації, права та обов'язки суб'єктів відносин у сфері захисту інформації.

Нормативне регулювання також включає низку підзаконних актів, зокрема накази Міністерства фінансів України, що встановлюють порядок подання електронної фінансової звітності, вимоги до форматів електронних документів та процедури їх обробки. Важливими є положення щодо застосування електронних первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку та порядку їх зберігання [33].

Порядок роботи з електронними документами регламентується також наказами Державної податкової служби України, які встановлюють формати та порядок подання електронної податкової звітності, вимоги до електронного цифрового підпису та процедури електронного документообігу при взаємодії з податковими органами.

У контексті міжнародної інтеграції важливе значення мають положення міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та міжнародних стандартів аудиту (МСА), які встановлюють вимоги до цифрового формату фінансової звітності та проведення аудиту з використанням інформаційних технологій.

Регулювання питань кібербезпеки в сфері обліку та аудиту здійснюється відповідно до Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України», який визначає правові та організаційні основи забезпечення захисту життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства та держави, національних інтересів України у кіберпросторі [8, с.51].

Законодавство у сфері диджиталізації обліку та аудиту постійно вдосконалюється з урахуванням розвитку технологій та міжнародних практик. Важливим напрямком є гармонізація національного законодавства з вимогами Європейського Союзу щодо цифровізації економічних процесів, що передбачає впровадження єдиних стандартів електронного документообігу та забезпечення інформаційної безпеки.

Впровадження електронного аудиту в Україні реалізується згідно з рекомендаціями ОЕСР та передбачає комплексний підхід до реформування системи податкового контролю. Основоположним етапом даної реформи стало схвалення Кабінетом Міністрів України Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки, що визначила підвищення якості та ефективності адміністрування податків як один із пріоритетних напрямків [12, с.6].

Реалізація концепції впровадження електронного аудиту передбачає виконання наступних послідовних етапів:

Першочергово здійснюється підготовка та імплементація змін до Податкового кодексу України та супутніх законодавчих актів. Дані зміни охоплюють регламентацію ведення бухгалтерського обліку в електронній формі, встановлення обов'язковості дотримання типових технічних вимог, визначення порядку складання та подання стандартного аудиторського досьє, регламентацію процедур обробки інформації та використання її результатів, а також встановлення відповідальності за порушення встановлених вимог.

Наступним етапом є розробка технічних умов та специфікацій до стандартного файлу аудиту (SAF-T UA), що враховують особливості національної системи бухгалтерського обліку та відповідають рекомендаціям

ОЕСР версії 2.0. Даний етап включає детальне визначення структури файлу, форматів даних, обов'язкових та опціональних елементів, а також протоколів передачі інформації [21, с.12].

Третім етапом виступає розробка алгоритму контролю XSD для верифікації стандартного файлу аудиту (SAF-T UA), що забезпечує автоматизовану перевірку коректності та повноти наданих даних. Паралельно розробляється методологія впровадження електронного аудиту в рамках попередньої верифікації та подальшої контрольно-перевірочної роботи.

Істотним компонентом впровадження є придбання та впровадження спеціалізованого програмного забезпечення для автоматизації процесу електронного аудиту на основі встановленого стандарту. Дане програмне забезпечення має забезпечувати повний цикл обробки даних, включаючи їх збір, валідацію, аналіз та формування звітності.

Особлива увага приділяється підготовці фахівців контролюючого органу через проведення спеціалізованих навчальних програм, що охоплюють як технічні аспекти роботи з програмним забезпеченням, так і методологічні питання проведення електронного аудиту [30].

Завершальним етапом є проведення масштабної комунікаційно-роз'яснювальної роботи з платниками податків, спрямованої на роз'яснення нових вимог, порядку подання інформації та відповідальності за порушення встановлених вимог.

Для забезпечення поступового переходу до нової системи передбачено поетапне впровадження обов'язку подання стандартного файлу аудиту (SAF-T UA) для різних категорій платників податків. При цьому встановлено відповідальність за неподання, несвоєчасне подання або подання з помилками стандартного файлу аудиту у вигляді штрафних санкцій: для великих платників податків - у розмірі 100 мінімальних заробітних плат, для інших платників податків - 10 мінімальних заробітних плат, встановлених на 1 січня звітного (податкового) року [29].

Впровадження електронного аудиту в Україні здійснюється поетапно відповідно до затвердженої концепції та встановлених часових рамок. Згідно з визначеним графіком, початковий етап впровадження розпочався з 1 січня 2023 року, коли великі платники податків зобов'язані надавати файли податкової перевірки за запитом контролюючого органу під час проведення перевірки. Наступний етап передбачається з 1 січня 2025 року, коли буде впроваджено обов'язкове подання досьє для великих платників податків. Завершальний етап заплановано на 1 січня 2027 року, який охопить всіх платників ПДВ з обов'язковим поданням файлів податкової перевірки [28].

Для забезпечення належного нормативно-правового регулювання електронного аудиту розроблено проект Закону України «Про електронний аудит», який містить сім ключових розділів: загальні положення, вимоги до електронного аудиту, цифрові формати подання інформації, порядок проведення електронного аудиту, заходи за результатами перевірки, відповідальність за виявлені порушення та прикінцеві положення.

У контексті програмного забезпечення для реалізації електронного аудиту, український ринок представлений низкою потенційно придатних систем бухгалтерського обліку. Зокрема, такі програмні продукти як «IT-Enterprise», «SaaS Accounting», «Softpro», «IS-PRO System», ПК «Universal», «SAP», ARM «Basis», Microsoft Dynamics AX, «Дельфін», «Галактика» та «Парус» мають технічні можливості для формування файлів SAF-T UA. Важливо відзначити, що популярна система «1С:Підприємство» також має технічний потенціал для створення файлів податкової перевірки, проте її використання обмежене через застосування санкцій до виробника [27].

Для проведення безпосередньо електронного аудиту в Україні використовується ряд спеціалізованих програмних продуктів. Серед основних можна виділити:

- Mobit 365, що забезпечує автоматизацію проведення аудитів та моніторинг економічних процесів;

- Power BI та Excel, орієнтовані на покращення показників діяльності та планування;
- Програму управління вкладками та балансами cash;
- «Ваш фінансовий аналітик 2» для автоматизованого проведення фінансового аналізу;
- Аудит ХР «Комплекс Аудит» для комплексної автоматизації аудиторської діяльності.

Важливим аспектом розвитку електронного аудиту в Україні є впровадження таксономії UA XBRL IFRS, яка базується на міжнародних стандартах фінансової звітності. Процес впровадження розпочався у 2016 році з розробки загальної української таксономії МСФЗ, продовжився у 2017-2018 роках створенням розширень для банківського та страхового секторів [26].

Принципова відмінність електронного аудиту від цифрового аудиту полягає в тому, що електронний аудит проводиться Державною податковою службою України з метою перевірки повноти нарахування та сплати податків і зборів, використовує формат SAF-T та має обов'язкове законодавче регулювання. Натомість цифровий аудит здійснюється незалежними аудиторськими фірмами на договірній основі, використовує формат XBRL та відповідає міжнародним стандартам аудиту.

1.3. Огляд диджитал-рішень для автоматизації бухгалтерського обліку та аудиту

У сучасних умовах диджиталізації економіки особливої актуальності набуває впровадження інноваційних технологічних рішень у сфері бухгалтерського обліку та аудиту. Комплексний аналіз наявних програмних продуктів та цифрових інструментів свідчить про стрімкий розвиток автоматизованих систем, що дозволяють оптимізувати облікові процеси та підвищити ефективність аудиторських перевірок.

Основними напрямками автоматизації бухгалтерського обліку є впровадження хмарних технологій та програмних комплексів. Зокрема, система «1С:Підприємство» залишається одним із найпоширеніших рішень на пострадянському просторі, забезпечуючи повний цикл облікових операцій від первинної документації до формування фінансової звітності. Програмний продукт «SAP Business One» пропонує інтегроване рішення для управління бізнес-процесами, включаючи модулі фінансового обліку, контролінгу та бюджетування. Хмарна платформа «Quickbooks Online» демонструє високу ефективність у сегменті малого та середнього бізнесу, надаючи можливість віддаленого доступу до облікових даних та автоматизованого формування податкової звітності [53, с.62].

У сфері аудиту спостерігається активне впровадження спеціалізованих програмних комплексів, серед яких особливої уваги заслуговує «ACL Analytics», що забезпечує глибокий аналіз даних та виявлення аномалій у фінансових операціях. Система «CaseWare Working Papers» дозволяє автоматизувати процес документування аудиторських процедур та формування робочих документів. Інноваційне рішення «Audit Command Language» надає можливість проводити безперервний моніторинг операцій та здійснювати превентивний контроль ризиків.

Особливу роль у процесі диджиталізації відіграють технології штучного інтелекту та машинного навчання. Наприклад, платформа «Xero» використовує алгоритми машинного навчання для автоматичного розпізнавання та категоризації банківських транзакцій, що суттєво скорочує час на обробку первинних документів. Система «IDEA Data Analysis» застосовує технології штучного інтелекту для виявлення потенційних шахрайських операцій та оцінки ризиків під час проведення аудиту.

Впровадження блокчейн-технологій також демонструє значний потенціал у контексті забезпечення прозорості та достовірності облікових даних. Платформа «MultiChain» пропонує рішення для створення захищених

реєстрів господарських операцій та забезпечення незмінності облікових записів [54, с.3].

У сучасному діловому середовищі автоматизація бухгалтерського обліку та аудиту стала невід'ємною частиною ефективного управління підприємствами. Аналіз наявних диджитал-рішень свідчить про широкий спектр програмних продуктів, що задовольняють різноманітні потреби бізнесу. Згідно з дослідженнями Інституту управлінських бухгалтерів (ІМА), опублікованими у виданні «Management Accounting Quarterly» (2023), найпоширенішим рішенням на великих підприємствах України залишається система SAP ERP, яка забезпечує комплексну автоматизацію всіх бізнес-процесів, включаючи фінансовий облік, управління запасами та формування звітності [55, с.10].

За даними Державної служби статистики України (2023), серед середніх підприємств найбільшою популярністю користується програмний комплекс «1С:Підприємство», який пропонує адаптовані рішення для ведення бухгалтерського та податкового обліку відповідно до українського законодавства. Особливу увагу варто приділити вітчизняній розробці «М.Е.Дос», яка, згідно з дослідженням компанії IDC (International Data Corporation), використовується більш ніж 500 000 підприємствами України для подання електронної звітності та документообігу [56, с.8].

Система «BAS Бухгалтерія» демонструє значний потенціал у сфері автоматизації малого та середнього бізнесу, пропонуючи функціонал для ведення обліку відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку (П(С)БО). За матеріалами журналу «Бухгалтерський облік і аудит» (№3, 2023), система забезпечує автоматизацію операцій з банком, касою, основними засобами, запасами, розрахунками з контрагентами.

У сфері аудиту провідні позиції займають такі програмні продукти як ACL Analytics та IDEA, які, згідно з дослідженням міжнародної консалтингової компанії Gartner (2023), забезпечують комплексний аналіз даних, виявлення аномалій та формування аудиторських доказів. Українські

аудиторські компанії активно впроваджують систему «Audit Expert», яка дозволяє автоматизувати процес планування аудиту, формування робочих документів та складання аудиторського висновку [18, с.64].

За даними дослідження Асоціації сертифікованих бухгалтерів України (2023), хмарні рішення для бухгалтерського обліку, такі як «Облік SaaS» та «SMART accounting», набувають все більшої популярності серед малих підприємств завдяки доступності та можливості віддаленої роботи.

Згідно з публікацією у «Віснику Національного університету «Львівська політехніка»», використання хмарних технологій дозволяє скоротити витрати на IT-інфраструктуру на 30-40% [14, с.43].

Вплив цифрових технологій на аудит проявляється у кількох ключових аспектах. По-перше, відбувається значне збільшення обсягу та складності даних, що підлягають аналізу. Зростання кількості господарських операцій вимагає впровадження ефективних інструментів для їх обробки та аналізу.

По-друге, сучасний бізнес характеризується підвищеними вимогами до оперативності отримання результатів аудиту, що стимулює розвиток та впровадження автоматизованих систем.

По-третє, спостерігається підвищення вимог до якості аудиту з боку регуляторних органів та користувачів фінансової звітності, які очікують більш високого рівня достовірності та прозорості аудиторських висновків. У цьому контексті особливого значення набувають комп'ютерні інформаційні системи (КІС) в аудиті, які виконують ряд важливих функцій. КІС забезпечують автоматизований збір даних з різних джерел, їх обробку та аналіз.

Завдяки аналізу великих обсягів даних КІС здатні виявляти аномалії та відхилення від норми, що можуть свідчити про наявність помилок або шахрайських дій. Крім того, КІС надають можливість створювати моделі фінансових процесів та прогнозувати майбутні результати.

Автоматизація рутинних процедур дозволяє аудиторам зосередити увагу на аналізі більш складних питань, підвищуючи загальну ефективність аудиторського процесу. Методика аудиту в умовах використання КІС зазнала

суттєвих трансформацій. Сучасні аудитори повинні володіти глибокими знаннями в галузі інформаційних технологій для ефективної оцінки ризиків, пов'язаних з використанням КІС, та розробки відповідних аудиторських процедур [34, с.10].

Використання комп'ютерних програм в аудиті має ряд переваг, серед яких підвищення ефективності за рахунок автоматизації рутинних процедур, що дозволяє скоротити час проведення аудиту; покращення якості аудиту завдяки використанню аналітичних процедур, які дозволяють виявити більше аномалій та помилок; збільшення об'єктивності аудиторських висновків за рахунок зменшення впливу людського фактора. Водночас, використання комп'ютерних програм в аудиті має певні недоліки та ризики. Зокрема, впровадження та підтримка КІС вимагає значних фінансових інвестицій.

Існує ризик кібератак на КІС, що може призвести до втрати або компрометації даних. Крім того, ефективне використання КІС вимагає від аудиторів високого рівня кваліфікації та спеціальних знань у сфері інформаційних технологій. Одним з ключових інструментів у арсеналі сучасного аудитора є методи комп'ютерного аудиту (Computer Assisted Audit Techniques, СААТ). СААТ представляють собою сукупність програмних засобів та методів, які дозволяють автоматизувати рутинні аудиторські процедури, здійснювати аналіз великих обсягів даних та отримувати більш об'єктивні та достовірні результати аудиту [15, с.32].

Використання СААТ надає аудиторам можливість підвищити ефективність та якість аудиту, збільшити об'єктивність аудиторських висновків та поглибити аналіз даних. Існує кілька основних видів СААТ, включаючи програмне забезпечення загального призначення для аудиту (Generalized Audit Software, GAS), спеціалізоване програмне забезпечення (Custom Audit Software, CAS), засоби для тестування даних, програмні засоби для паралельної симуляції та інтегровані засоби тестування.

Кожен з цих видів СААТ має свої особливості та сфери застосування в аудиторській практиці. Використання СААТ має ряд переваг, зокрема,

підвищення швидкості обробки великих обсягів даних, збільшення точності аудиторських процедур, гнучкість у застосуванні до різних типів аудиту та загальне підвищення ефективності аудиторського процесу. Проте, впровадження та використання СААТ також пов'язане з певними викликами та ризиками, такими як необхідність значних інвестицій, потреба у високій кваліфікації персоналу та забезпечення належного рівня кібербезпеки.

Майбутнє розвитку СААТ та аудиту в цілому нерозривно пов'язане з подальшим прогресом у сфері цифрових технологій, зокрема, штучного інтелекту та машинного навчання. Ці інноваційні технології відкривають нові перспективи для автоматизації аудиторських процедур, підвищення точності аналізу даних та розширення можливостей аудиторів. Таким чином, цифрова трансформація аудиту є комплексним процесом, що вимагає від аудиторів постійного професійного розвитку, адаптації до нових технологічних умов та готовності до впровадження інноваційних методів та інструментів у свою практичну діяльність [14, с.23].

Сучасний аудит неможливий без використання спеціалізованого програмного забезпечення. Воно дозволяє автоматизувати рутинні процедури, підвищити ефективність аналізу даних та забезпечити більш об'єктивні результати. Даний аналіз покликаний порівняти популярні програмні продукти для аудиту, такі як «Івахненко & Катеньов Аудит», «КІТ-аудит», Audit Expert, Prime Expert, AuditXP «Комплекс Аудит» та «ІНЕК:АФСП», та визначити їх сильні та слабкі сторони.

Проаналізовані програмні продукти демонструють широкий спектр функціональних можливостей, від автоматизації рутинних процедур до складних аналітичних розрахунків. Однак, кожен з них має свої особливості та сфери застосування (таблиця 1.4.).

«Івахненко & Катеньов Аудит» та «КІТ-аудит» – вітчизняні розробки, орієнтовані на специфіку українського ринку. Вони забезпечують комплексний підхід до аудиту, включаючи планування, проведення процедур та оформлення робочих документів.

Таблиця 1.4. - Зведена оцінка аудиторських програм

Функціональні і можливості програм	Коефіцієнт вагомості	Audit Expert		Prime Expert		AuditXP «Комплекс Аудит»		«ІНЕК:АФСП »	
		Ба л	Зведен а оцінка	Ба л	Зведен а оцінка	Ба л	Зведен а оцінка	Ба л	Зведена оцінка
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Проведення експрес-аналізу	0,15	5	0,75	4	0,60	3	0,45	4	0,60
Проведення поглибленого аналізу	0,20	5	1,00	5	1,00	4	0,80	4	0,80
Формування прогнозів	0,15	4	0,60	5	0,75	3	0,45	5	0,75
Галузевий аналіз	0,10	3	0,30	4	0,40	3	0,30	4	0,40
Формування звітності	0,15	5	0,75	4	0,60	4	0,60	3	0,45
Технічні можливості	0,15	4	0,60	4	0,60	5	0,75	4	0,60
Вартість програми	0,10	3	0,30	3	0,30	4	0,40	3	0,30
Загальна оцінка	1,00		4,30		4,25		3,75		3,90

Джерело: створено автором на основі [15; 21; 34;]

Audit Expert та Prime Expert – іноземні розробки, які широко використовуються для фінансового аналізу та оцінки. Вони мають розвинені функції для розрахунку фінансових показників та проведення порівняльного аналізу.

AuditXP «Комплекс Аудит» та «ІНЕК:АФСП» – вітчизняні розробки, що надають широкий спектр інструментів для проведення аудиту.

Використання програмного забезпечення для аудиту є необхідним кроком для підвищення ефективності та якості аудиторських процедур. Вибір оптимального програмного забезпечення залежить від конкретних потреб підприємства. Важливо розуміти, що програмне забезпечення є лише інструментом, а успіх аудиту залежить від професіоналізму аудитора.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ДИДЖИТАЛ-ТЕХНОЛОГІЙ В ОБЛІКОВИХ ПРОЦЕСАХ НА ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА»

2.1. Електронне документування та документообіг на підприємстві ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА»

Товариство з обмеженою відповідальністю «Дружба Босівка» (код ЄДРПОУ 41590973) є сільськогосподарське підприємство, що здійснює свою діяльність у Черкаській області.

Підприємство було засноване 12 вересня 2017 року та має юридичну адресу в селі Босівка Звенигородського району.

Статутний капітал товариства становить 10000 гривень, який розподілений між трьома засновниками.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Дружба Босівка» є багатопрофільним сільськогосподарським підприємством, яке здійснює диверсифіковану виробничо-господарську діяльність у сфері аграрного комплексу. Основним напрямком діяльності підприємства є вирощування сільськогосподарських культур широкого спектру, що включає зернові культури, зокрема пшеницю, ячмінь, кукурудзу, та бобові культури, а також насіння олійних культур, серед яких соняшник та ріпак. Підприємство приділяє значну увагу вирощуванню овочевих культур, здійснюючи комплексне виробництво баштанних культур, коренеплодів та бульбоплодів, що забезпечує диверсифікацію agricultural виробництва.

Важливим напрямком діяльності ТОВ «Дружба Босівка» є вирощування плодових культур, зокрема зерняткових та кісточкових фруктів, що включає яблуневі сади, вишневі та сливові насадження. Підприємство також здійснює вирощування ягідних культур, горіхів та інших плодових дерев і чагарників,

що розширює асортимент виробленої продукції та підвищує економічну ефективність господарства.

Додатковими напрямками діяльності підприємства є вирощування олійних плодів та інших багаторічних культур, що дозволяє більш раціонально використовувати земельні ресурси та диверсифікувати ризики сільськогосподарського виробництва. Впровадження змішаного сільського господарства забезпечує комплексний підхід до виробничої діяльності, поєднуючи рослинництво з іншими галузями сільського господарства.

Важливою складовою діяльності ТОВ «Дружба Босівка» є допоміжна діяльність у рослинництві, що включає підготовку насіння, ґрунту, проведення агротехнічних заходів та здійснення післяурожайної діяльності. Підприємство приділяє значну увагу повному циклу сільськогосподарського виробництва, включаючи збирання, первинну обробку, зберігання та реалізацію сільськогосподарської продукції.

Додатковим напрямком діяльності підприємства є прісноводне рибництво (аквакультура), що дозволяє диверсифікувати виробничу діяльність та створити додаткові можливості для отримання прибутку. Крім того, ТОВ «Дружба Босівка» здійснює діяльність з надання в оренду та експлуатацію власного або орендованого нерухомого майна, що забезпечує додаткове джерело надходження коштів та більш ефективне використання наявних ресурсів підприємства [42].

Отже, ТОВ «Дружба Босівка» є багатoproфільним сільськогосподарським підприємством, яке здійснює комплексну діяльність у сфері рослинництва, тваринництва та супутніх галузей, що забезпечує стабільний розвиток та економічну ефективність господарства.

Розглянемо організаційну структуру підприємства на рис.2.1.

Голова фермерського господарства координує всі аспекти роботи господарства, включаючи стратегічне планування, контроль виробничих процесів і ведення документації перед вищими органами. Головний агроном відповідає за планування сільськогосподарських робіт, вибір культур та

агротехнічні заходи, контроль над виконанням робіт і консультації фермерів. Агроном виконує агротехнічні роботи, спостерігає за ростом і розвитком рослин, забезпечує врожайність та бореться з хворобами і шкідниками.

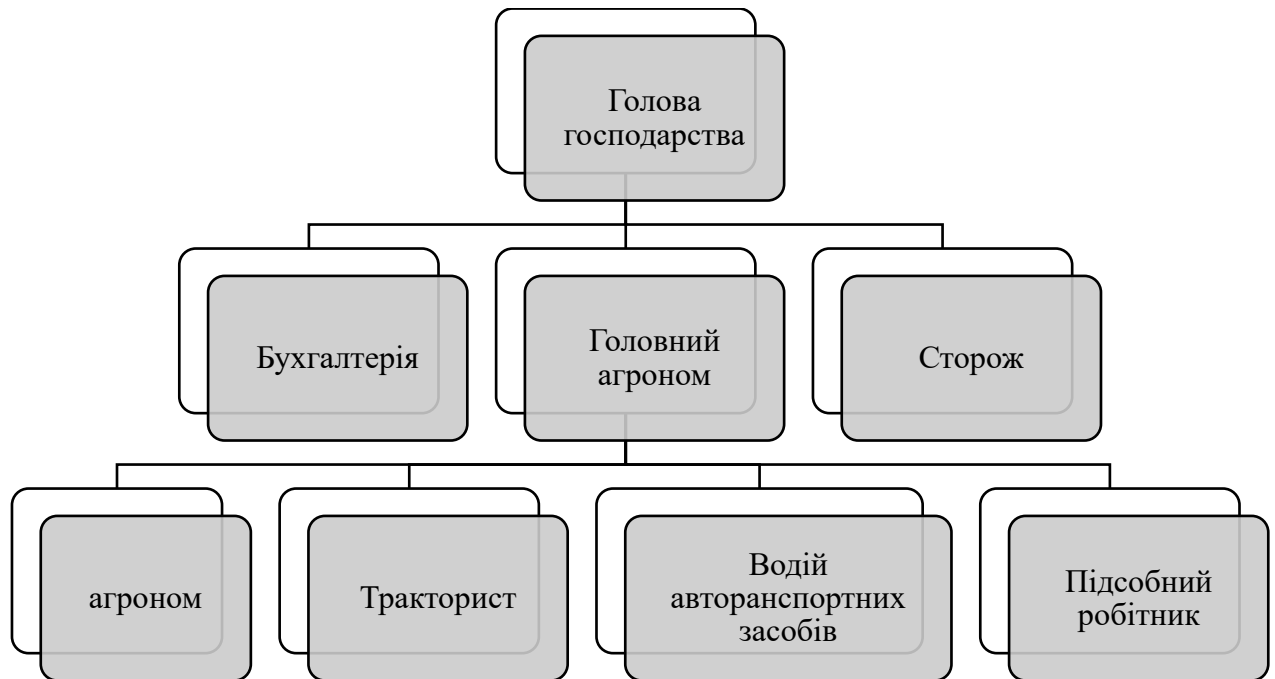

Рис. 2.1. Організаційна структура ТОВ «Дружба Босівка»

Джерело: розроблено автором на основі даних ТОВ «Дружба Босівка»

Водії автотранспортних засобів перевозять продукцію, матеріали та обладнання, дотримуючись правил дорожнього руху і забезпечуючи технічну справність автотранспорту. Трактористи-машиністи виконують сільськогосподарські роботи з використанням тракторної техніки, обробляють ґрунт, сіють культури і збирають врожай, а також виконують технічне обслуговування та ремонт техніки. Сторожі відповідають за безпеку майна і території господарства, контролюють доступ осіб на територію і запобігають недозволеним діям. Підсобні робітники допомагають у виконанні сільськогосподарських робіт, доглядають за тваринами, обробляють ґрунт і виконують ремонт будівель та обладнання [42].

Забезпечення безпеки грошових коштів у касі, документів, облікових реєстрів і звітності є важливим завданням для будь-якого підприємства,

зокрема для ТОВ «Дружба Босівка». Цей аспект має критичне значення для забезпечення фінансової стійкості та запобігання втратам або зловживанням.

Структура бухгалтерії ТОВ «Дружба Босівка» зображено на рис.2.2.

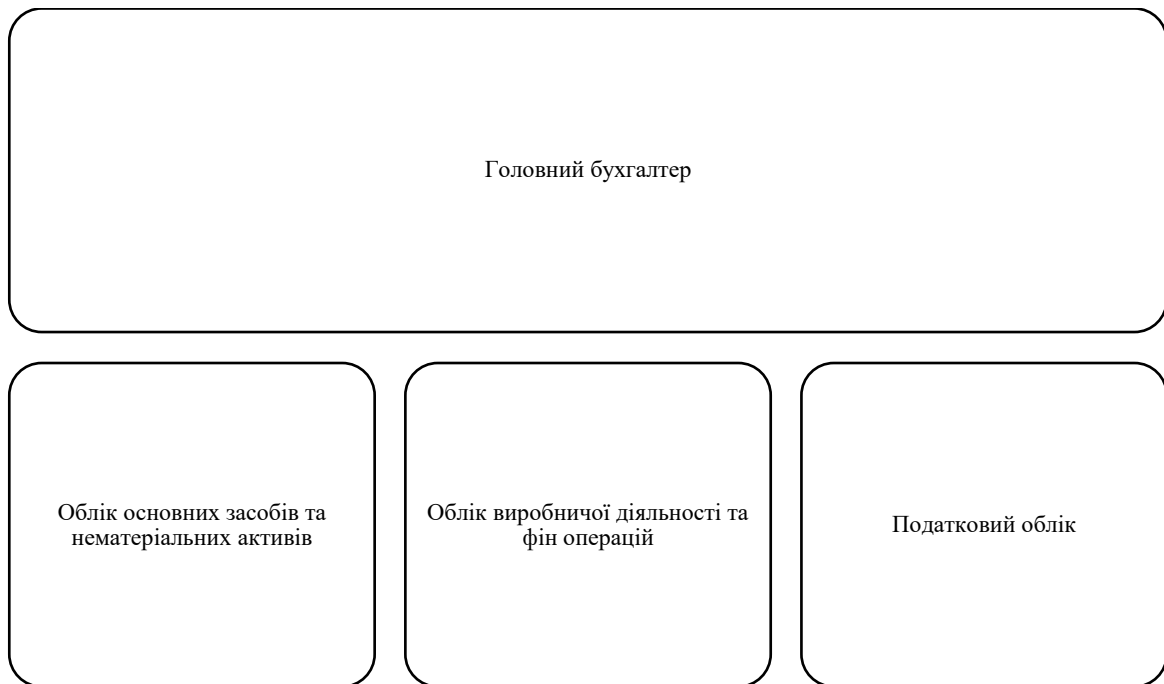

Рис.2.2. Структура бухгалтерії підприємства ТОВ «Дружба Босівка»

Джерело: розроблено автором на основі даних ТОВ «Дружба Босівка»

Розглянемо фінансовий стан підприємства ТОВ «Дружба Босівка».

Таблиця 2.1. - Виробничо-економічні показники ТОВ «Дружба Босівка» за 2019-2023 роки

Показник	2019	2020	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення 2023/2019	Відносне відхилення 2023/2019, %
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	3500,0	3690,2	3804,3	153,0	653,3	-2846,7	-81,3
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	3100,0	3265,1	2713,5	118,4	533,2	-2566,8	-82,8
Чистий прибуток, тис. грн	400,0	425,1	1090,8	34,6	120,1	-279,9	-70,0
Рентабельність продажу, %	11,4	11,5	28,7	22,6	18,4	7,0	61,4

Продовження таблиці 2.1.

1	2	3	4	5	6	7	8
Основні засоби (залишкова вартість), тис. грн	80,0	77,0	73,2	69,6	67,6	-12,4	-15,5
Власний капітал, тис. грн	580,0	605,5	1696,3	1730,9	1851,0	1271,0	219,1
Валюта балансу, тис. грн	2700,0	2878,0	4211,7	4915,2	3167,3	467,3	17,3
Кількість працівників, осіб	3	3	3	4	4	1	50,0

Джерело: створено автором на основі [42]

Аналіз виробничо-економічних показників ТОВ «Дружба Босівка» за період 2019-2023 років демонструє значні зміни в діяльності підприємства. За п'ять років відбулося суттєве скорочення обсягів діяльності, що відображається у зменшенні чистого доходу від реалізації продукції на 81.3% - з 3500 тис. грн у 2019 році до 653.3 тис. грн у 2023 році. Особливо помітне падіння виручки спостерігалось у 2022 році, коли обсяг реалізації склав лише 153 тис. грн. Паралельно зі зменшенням доходу відбулося пропорційне скорочення собівартості реалізованої продукції на 82.8%, що свідчить про адаптацію підприємства до нових умов діяльності та оптимізацію витрат (таблиця 2.1.).

Попри значне скорочення обсягів діяльності, підприємству вдалося зберегти прибутковість. Хоча чистий прибуток знизився з 400 тис. грн у 2019 році до 120.1 тис. грн у 2023 році (падіння на 70%), показник рентабельності продажу демонструє позитивну динаміку, збільшившись з 11.4% до 18.4%. Це свідчить про підвищення ефективності операційної діяльності та вдале управління витратами в умовах скорочення ринку.

Варто відзначити суттєве зміцнення фінансової стійкості підприємства, що підтверджується зростанням власного капіталу на 219.1% - з 580 тис. грн до 1851 тис. грн. Валюта балансу за аналізований період зросла на 17.3%, досягнувши 3167.3 тис. грн у 2023 році. При цьому спостерігається поступове зменшення вартості основних засобів на 15.5% внаслідок їх амортизації, що може свідчити про необхідність оновлення виробничих потужностей у найближчій перспективі.

За п'ять років підприємство збільшило кількість працівників на одну особу (з 22 до 23 осіб), що на фоні скорочення обсягів діяльності може

вказувати на диверсифікацію діяльності або підготовку до розширення виробництва. Загалом, незважаючи на значне падіння обсягів реалізації, фінансовий стан підприємства можна охарактеризувати як стабільний, з тенденцією до підвищення ефективності операційної діяльності та зміцнення фінансової стійкості. Водночас підприємству варто звернути увагу на пошук шляхів відновлення обсягів реалізації та оновлення основних засобів для забезпечення подальшого сталого розвитку.

Таблиця 2.2. -Показники доходів та витрат ТОВ «Дружба Босівка» за 2019-2023 роки

Показник	2019*	2020	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення 2023/2019	Відносне відхилення 2023/2019, %
1	2	3	4	5	6	7	8
Доходи							
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	3500,0	3690,2	3804,3	153,0	653,3	-2846,7	-81,3
Інші операційні доходи, тис. грн	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Разом доходи, тис. грн	3500,0	3690,2	3804,3	153,0	653,3	-2846,7	-81,3
Витрати							
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	3100,0	3265,1	2713,5	118,4	533,2	-2566,8	-82,8
Інші операційні витрати, тис. грн	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Разом витрати, тис. грн	3100,0	3265,1	2713,5	118,4	533,2	-2566,8	-82,8
Фінансові результати							
Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн	400,0	425,1	1090,8	34,6	120,1	-279,9	-70,0
Податок на прибуток, тис. грн	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Чистий прибуток (збиток), тис. грн	400,0	425,1	1090,8	34,6	120,1	-279,9	-70,0
Рівень витрат на 1 грн доходу, грн	0,89	0,88	0,71	0,77	0,82	-0,07	-7,9

Джерело: створено автором на основі [49]

Аналіз структури доходів та витрат ТОВ «Дружба Босівка» за період 2019-2023 років відображає суттєві зміни в масштабах діяльності

підприємства та ефективності його господарювання. Протягом 2019-2021 років підприємство демонструвало стабільне зростання доходів від реалізації продукції з 3500 тис. грн до 3804.3 тис. грн, проте у 2022 році відбулося різке падіння до 153 тис. грн з подальшим частковим відновленням до 653.3 тис. грн у 2023 році. Загальне зменшення доходів за п'ятирічний період склало 81.3%. Варто відзначити, що підприємство не мало інших операційних доходів протягом усього аналізованого періоду, що вказує на концентрацію діяльності виключно на основному виді діяльності (таблиця 2.2.).

Динаміка витрат корелює зі змінами в доходах, демонструючи загальне зниження на 82.8% за п'ять років. Найбільш помітним є скорочення собівартості реалізованої продукції з 3100 тис. грн у 2019 році до 533.2 тис. грн у 2023 році. Важливо зазначити, що темп скорочення витрат перевищував темп падіння доходів, що позитивно вплинуло на ефективність діяльності. Це підтверджується показником рівня витрат на 1 грн доходу, який зменшився з 0.89 грн у 2019 році до 0.82 грн у 2023 році, демонструючи покращення ефективності використання ресурсів на 7.9%.

Незважаючи на значне скорочення масштабів діяльності, підприємство зберігало прибутковість протягом усього періоду. Найвищий рівень чистого прибутку був зафіксований у 2021 році – 1090.8 тис. грн, після чого відбулося його суттєве зменшення до 34.6 тис. грн у 2022 році та часткове відновлення до 120.1 тис. грн у 2023 році. Загальне зменшення чистого прибутку за п'ять років склало 70%, що є менш критичним порівняно зі зменшенням доходів та витрат, що свідчить про підвищення операційної ефективності підприємства. Відсутність податку на прибуток протягом усього періоду може вказувати на використання спрощеної системи оподаткування.

Аналіз горизонтального балансу ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» за період 2019-2023 років показує значні зміни в структурі активів та пасивів підприємства. Основні засоби компанії поступово зменшувались протягом усього періоду, показавши загальне зниження на 16.3% з 2019 по 2023 рік

Таблиця 2.3. - Горизонтальний аналіз балансу ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» за 2019-2023 роки

Показник	2019	2020	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення 2023/2019	Відносне відхилення 2023/2019, %
1	2	3	4	5	6	7	8
Основні засоби	80,8	77,0	73,2	69,6	67,6	-13,2	-16,3%
Запаси	950,0	1036,8	1963,1	2299,9	994,5	44,5	4,7%
Поточні біологічні активи	290,0	308,4	326,3	389,5	425,8	135,8	46,8%
Дебіторська заборгованість	1300,0	1454,0	1749,8	2117,0	1669,0	369,0	28,4%
Грошові кошти	1,5	1,8	99,3	39,2	10,4	8,9	593,3%
Загальна сума активів	2622,3	2878,0	4211,7	4915,2	3167,3	545,0	20,8%
Зареєстрований капітал	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	0,0	0,0%
Нерозподілений прибуток	500,0	595,5	1686,3	1720,9	1841,0	1341,0	268,2%
Поточні зобов'язання	2112,3	2272,5	2515,4	3184,3	1316,3	-796,0	-37,7%
Загальний капітал	510,0	605,5	1696,3	1730,9	1851,0	1341,0	262,9%

Джерело: створено автором на основі [42]

Це може свідчити про зношення обладнання або його продаж. Запаси демонстрували тенденцію до зростання з 2019 по 2022 рік, досягнувши піку в 2022 році, але потім різко знизилась у 2023 році. Незважаючи на це, загальне збільшення запасів за п'ять років склало 4.7%. Поточні біологічні активи показали стабільне зростання протягом усього періоду, збільшившись на 46.8%, що може вказувати на розширення сільськогосподарської діяльності підприємства. Дебіторська заборгованість зросла на 28.4%, що може свідчити про збільшення обсягів продажів або погіршення платіжної дисципліни клієнтів. Грошові кошти показали найбільше відносне зростання - на 593.3%, хоча в абсолютних числах сума залишається невеликою. Загальна сума активів зросла на 20.8%, що вказує на розширення діяльності підприємства. У структурі пасивів спостерігається значне збільшення нерозподіленого прибутку - на 268.2%, що свідчить про високу прибутковість діяльності. При цьому поточні зобов'язання зменшились на 37.7%, що може вказувати на покращення фінансової стійкості підприємства. Загальний капітал зріс на

262.9%, що відображає збільшення вартості підприємства для власників. Зареєстрований капітал залишився незмінним протягом усього періоду. Такі зміни свідчать про загальне покращення фінансового стану підприємства, збільшення його прибутковості та зміцнення фінансової стійкості за аналізований період (таблиця 2.3.)

Таблиця 2.4. - Вертикальний аналіз балансу ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» за 2019-2023 роки

Показник	2019	2020	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення 2023/2019, п.п.
1	2	3	4	5	6	7
Готівка	0,06	0,06	2,36	0,80	0,33	0,27
Кошти в банках	-	-	-	-	-	-
Кредити	-	-	-	-	-	-
Інвестиції в ЦП	-	-	-	-	-	-
Основні засоби	3,08	2,68	1,74	1,42	2,13	-0,95
Інші активи	96,86	97,26	95,90	97,78	97,54	0,68
Загальна сума активів	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	-
Інші залучені кошти	-	-	-	-	-	-
Поточні податкові зобов'язання	4,95	4,51	0,44	0,41	0,73	-4,22
Інші фінансові зобов'язання	75,60	74,44	59,10	64,15	40,43	-35,17
Резерви	-	-	-	-	-	-
Інші зобов'язання	-	-	0,33	0,23	0,40	0,40
Субординований борг	-	-	-	-	-	-
Загальна сума зобов'язань	80,55	78,95	59,87	64,79	41,56	-38,99
Статутний капітал	0,38	0,35	0,24	0,20	0,32	-0,06
Нерозподілений прибуток	19,07	20,70	39,89	35,01	58,12	39,05

Джерело: створено автором на основі [42]

Вертикальний аналіз балансу ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» за період 2019-2023 років демонструє суттєві зміни в структурі активів та пасивів підприємства. У структурі активів спостерігається незначне збільшення частки готівки з 0.06% у 2019 році до 0.33% у 2023 році, що свідчить про підвищення ліквідності підприємства. Частка основних засобів зменшилась з 3.08% до 2.13%, що може вказувати на оптимізацію виробничих потужностей або їх знос. Найбільшу частку в структурі активів стабільно займають інші активи, збільшившись з 96.86% до 97.54%, що може включати запаси,

дебіторську заборгованість та інші оборотні активи, характерні для сільськогосподарського підприємства (таблиця 2.4.).

У структурі пасивів відбулися більш значні зміни. Частка поточних податкових зобов'язань зменшилась з 4.95% до 0.73%, що може свідчити про оптимізацію податкового навантаження. Суттєво зменшилась частка інших фінансових зобов'язань - з 75.60% до 40.43%, що вказує на значне покращення фінансової незалежності підприємства. З'явилася невелика частка інших зобов'язань (0.40% у 2023 році), яких не було на початку аналізованого періоду.

Загальна сума зобов'язань зменшилась з 80.55% до 41.56% від валюти балансу, що є позитивною тенденцією і свідчить про зниження фінансової залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Частка статутного капіталу незначно зменшилась - з 0.38% до 0.32%, що не є суттєвим з огляду на загальну структуру балансу.

Найбільш значні зміни відбулися в частці нерозподіленого прибутку, яка зросла з 19.07% до 58.12%, що свідчить про високу прибутковість діяльності підприємства та його здатність генерувати значні внутрішні фінансові ресурси. Це також пояснює зменшення частки зобов'язань, оскільки підприємство, ймовірно, використовує власні кошти для фінансування своєї діяльності.

Загалом, вертикальний аналіз балансу ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» за 2019-2023 роки показує позитивну динаміку в структурі балансу. Підприємство суттєво покращило свою фінансову незалежність, збільшило частку власного капіталу за рахунок нерозподіленого прибутку і зменшило залежність від зовнішніх джерел фінансування. Це свідчить про ефективне управління фінансами та високу прибутковість діяльності підприємства протягом аналізованого періоду.

Таблиця 2.5.- Динаміка показників оборотності оборотних активів ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» за 2019-2023 роки

Показники	2019	2020	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення 2023/2019	Відносне відхилення 2023/2019, %
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Період обороту, днів							
1.1. всіх оборотних активів	280	312	397	11543	1732	1452	518,6
1.2. запасів	108	112	185	5467	555	447	413,9
1.3. дебіторської заборгованості	148	157	165	5027	932	784	529,7
1.4. грошей та їх еквівалентів	0,2	0,2	9,4	9,3	5,8	5,6	2800,0
1.5. інших оборотних активів	23,7	42,8	37,6	956	239,2	215,5	909,3
2. Коефіцієнт оборотності, разів							
2.1. всіх оборотних активів	1,30	1,17	0,92	0,03	0,21	-1,09	-83,8
2.2. запасів	3,38	3,26	1,97	0,07	0,66	-2,72	-80,5
2.3. дебіторської заборгованості	2,47	2,32	2,21	0,07	0,39	-2,08	-84,2
2.4. грошей та їх еквівалентів	1825,0	1825,0	38,83	3,92	62,82	-1762,18	-96,6
2.5. інших оборотних активів	15,40	8,53	9,71	0,38	1,53	-13,87	-90,1

Джерело: створено автором на основі [42]

Аналіз динаміки показників оборотності оборотних активів ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» за період 2019-2023 років демонструє значні зміни в ефективності управління оборотними активами підприємства. Період обороту всіх оборотних активів збільшився з 280 днів у 2019 році до 1732 днів у 2023 році, що свідчить про суттєве уповільнення оборотності. Це відображається у зниженні коефіцієнта оборотності всіх оборотних активів з 1.30 до 0.21 разів на рік, тобто на 83.8%. Така тенденція може вказувати на погіршення ефективності використання оборотних активів або на зміну бізнес-моделі підприємства (таблиця 2.5.).

Період обороту запасів збільшився з 108 до 555 днів, що може свідчити про накопичення надмірних запасів або уповільнення їх реалізації. Коефіцієнт оборотності запасів знизився на 80.5%, що підтверджує цю негативну тенденцію. Період обороту дебіторської заборгованості зріс з 148 до 932 днів, а коефіцієнт її оборотності знизився на 84.2%. Це може вказувати на проблеми з погашенням заборгованості клієнтами або на зміну кредитної політики підприємства.

Найбільш драматичні зміни спостерігаються в оборотності грошей та їх еквівалентів. Хоча період їх обороту збільшився з 0.2 до 5.8 днів, що може здаватися позитивним, коефіцієнт оборотності знизився на 96.6%. Це може свідчити про накопичення грошових коштів, які не використовуються ефективно в операційній діяльності.

Оборотність інших оборотних активів також сповільнилася, з періодом обороту, що зріс з 23.7 до 239.2 днів, і коефіцієнтом оборотності, що знизився на 90.1%.

Загалом, спостерігається значне уповільнення оборотності всіх категорій оборотних активів, особливо у 2022-2023 роках. Це може бути пов'язано з різними факторами, такими як зміна ринкових умов, трансформація бізнес-моделі, або зовнішні економічні фактори, включаючи можливий вплив пандемії COVID-19 та інших глобальних подій.

Така динаміка вказує на необхідність перегляду політики управління оборотними активами підприємства. Зокрема, варто звернути увагу на оптимізацію рівня запасів, вдосконалення роботи з дебіторами для прискорення погашення заборгованості, а також на більш ефективне використання наявних грошових коштів. Підприємству рекомендується провести детальний аналіз причин уповільнення оборотності та розробити стратегію для підвищення ефективності використання оборотних активів у майбутньому.

Таблиця 2.6. - Динаміка показників фінансової стійкості та рентабельності ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» за 2019-2023 роки

Показники	2019	2020	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення 2023/2019	Відносне відхилення 2023/2019, %
1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт фінансової автономії	0,19	0,21	0,40	0,35	0,58	0,39	205,26
Коефіцієнт фінансової заборгованості	4,26	3,76	1,50	1,86	0,72	-3,54	-83,10
Коефіцієнт фінансової залежності	5,26	4,76	2,50	2,86	1,72	-3,54	-67,30
Коефіцієнт покриття боргу	1,24	1,27	1,67	1,54	2,41	1,17	94,35
Коефіцієнт довгострокової фінансової незалежності	0,19	0,21	0,40	0,35	0,58	0,39	205,26
ЕВІТ, тис.грн	350,0	425,1	1090,8	34,6	120,1	-229,9	-65,69
ЕВІТДА, тис.грн	355,0	432,7	1094,6	38,2	122,1	-232,9	-65,61
Рентабельність продаж (за ЕВІТДА), %	10,15	11,72	28,77	24,97	18,69	8,54	84,14
Рентабельність активів (за ЕВІТДА), %	13,54	15,04	25,99	0,78	3,85	-9,69	-71,57
Рентабельність власного капіталу (за чистим прибутком/збитком), %	66,67	70,21	64,30	2,00	6,49	-60,18	-90,27
Рентабельність позикового капіталу (за чистим прибутком/збитком), %	15,63	18,70	43,36	1,09	9,12	-6,51	-41,65

Джерело: створено автором на основі [42]

Аналіз динаміки показників фінансової стійкості та рентабельності ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» за період 2019-2023 років демонструє значні зміни у фінансовому стані підприємства. Коефіцієнт фінансової автономії зріс з 0.19 до 0.58, що свідчить про суттєве покращення фінансової незалежності підприємства. Це підтверджується зниженням коефіцієнта фінансової заборгованості з 4.26 до 0.72, вказуючи на зменшення залежності від зовнішніх джерел фінансування. Коефіцієнт фінансової залежності також знизився з 5.26 до 1.72, що є позитивною тенденцією. Коефіцієнт покриття боргу збільшився з 1.24 до 2.41, демонструючи покращення здатності підприємства погашати свої зобов'язання. Коефіцієнт довгострокової фінансової незалежності зріс

аналогічно до коефіцієнта фінансової автономії, що підтверджує загальне покращення фінансової стійкості підприємства (таблиця 2.6.).

Щодо показників прибутковості, спостерігається неоднозначна динаміка. ЕВІТ та ЕВІТДА показали значне зростання в 2021 році, але потім різко знизились у 2022 році, з деяким відновленням у 2023 році. Проте, порівняно з 2019 роком, ці показники знизились на 65.69% та 65.61% відповідно. Рентабельність продажів за ЕВІТДА зросла з 10.15% до 18.69%, що є позитивною тенденцією, але рентабельність активів за ЕВІТДА знизилась з 13.54% до 3.85%. Рентабельність власного капіталу за чистим прибутком значно знизилась - з 66.67% до 6.49%, що може бути пов'язано зі збільшенням власного капіталу при відносно меншому зростанні чистого прибутку. Рентабельність позикового капіталу також знизилась з 15.63% до 9.12%.

Загалом, аналіз показує, що ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» значно покращило свою фінансову стійкість за період 2019-2023 років, зменшивши залежність від зовнішніх джерел фінансування та збільшивши здатність покривати свої зобов'язання. Однак, показники рентабельності демонструють змішану динаміку, з покращенням рентабельності продажів, але зниженням рентабельності активів та власного капіталу. Це може вказувати на необхідність оптимізації використання активів та підвищення ефективності діяльності для збільшення прибутковості при зростаючій фінансовій стійкості.

Таблиця 2.7. - Структура показників ділової активності ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» за 2019-2023 роки

Показник	2019	2020	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення 2023/2019	Відносне відхилення 2023/2019, %
1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт оборотності активів	1,33	1,28	0,90	0,03	0,21	-1,12	-84,21
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	1,38	1,32	0,92	0,03	0,21	-1,17	-84,78
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	2,69	2,62	2,17	0,07	0,39	-2,30	-85,50

Продовження таблиці 2.7.

1	2	3	4	5	6	7	8
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	135,69	139,31	168,20	5214,29	935,90	800,21	589,74
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	1,65	1,67	1,51	0,05	0,50	-1,15	-69,70
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	221,21	218,56	241,72	7300,00	730,00	508,79	230,00
Коефіцієнт оборотності запасів	3,68	3,56	1,94	0,07	0,66	-3,02	-82,07
Період обороту запасів, днів	99,18	102,53	188,14	5214,29	553,03	453,85	457,61
Операційний цикл, днів	234,87	241,84	356,34	10428,58	1488,93	1254,06	533,95
Фінансовий цикл, днів	13,66	23,28	114,62	3128,58	758,93	745,27	5455,12

Джерело: створено автором на основі [42]

Аналіз структури показників ділової активності ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» за період 2019-2023 років виявляє значні зміни в ефективності використання ресурсів підприємства. Коефіцієнт оборотності активів знизився з 1.33 до 0.21, що свідчить про суттєве зменшення ефективності використання всіх наявних ресурсів підприємства. Аналогічна тенденція спостерігається для коефіцієнта оборотності оборотних активів, який знизився з 1.38 до 0.21 (таблиця 2.7.)

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості зменшився з 2.69 до 0.39, що призвело до значного збільшення періоду погашення дебіторської заборгованості з 135.69 до 935.90 днів. Це вказує на суттєве погіршення платіжної дисципліни клієнтів або зміну кредитної політики підприємства. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості також знизився з 1.65 до 0.50, що призвело до збільшення періоду погашення кредиторської заборгованості з 221.21 до 730.00 днів.

Коефіцієнт оборотності запасів зменшився з 3.68 до 0.66, що відображається у збільшенні періоду обороту запасів з 99.18 до 553.03 днів. Це

може свідчити про накопичення надмірних запасів або зниження попиту на продукцію підприємства.

Операційний цикл підприємства збільшився з 234.87 до 1488.93 днів, що вказує на значне уповільнення процесу від закупівлі сировини до отримання коштів від реалізації продукції. Фінансовий цикл також суттєво зріс - з 13.66 до 758.93 днів, що свідчить про збільшення періоду, протягом якого власні оборотні кошти вилучені з обороту.

Загалом, аналіз показників ділової активності ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» за 2019-2023 роки демонструє значне уповільнення всіх бізнес-процесів підприємства. Спостерігається зниження ефективності використання активів, збільшення термінів погашення заборгованостей та тривалості операційного і фінансового циклів. Це може бути пов'язано з зовнішніми факторами, такими як зміни в ринковому середовищі або економічні кризи, але також може вказувати на внутрішні проблеми в управлінні ресурсами підприємства. Для покращення ситуації керівництву варто звернути увагу на оптимізацію управління запасами, перегляд кредитної політики та пошук шляхів прискорення оборотності активів.

Електронне документування на ТОВ «Дружба Босівка» являє собою комплексну систему організації роботи з документами, що забезпечує повний цикл створення, обробки, передачі, зберігання та архівування електронних документів у межах підприємства.

Система електронного документування на підприємстві базується на використанні спеціалізованого програмного забезпечення, що відповідає вимогам чинного законодавства України щодо електронного документообігу та електронного цифрового підпису. Впроваджена система забезпечує автоматизацію процесів створення документів на основі шаблонів, їх маршрутизацію між підрозділами, узгодження, підписання та зберігання у системі «Медок» [38, с.32].

В рамках організації електронного документування на підприємстві виділяються такі основні процеси: реєстрація вхідної кореспонденції через

систему електронного документообігу з автоматичним присвоєнням реєстраційного номера та занесенням в електронну базу даних; створення внутрішніх документів з використанням електронних шаблонів затверджених форм; погодження документів у системі з використанням електронних підписів відповідальних осіб; маршрутизація документів між структурними підрозділами підприємства згідно встановлених бізнес-процесів; контроль виконання документів з автоматичним відстеженням термінів та повідомленням відповідальних виконавців; архівне зберігання електронних документів з забезпеченням надійного захисту інформації та можливістю швидкого пошуку [14, с.41].

Система електронного документування інтегрована з бухгалтерським програмним забезпеченням підприємства, що дозволяє автоматизувати створення та обробку первинних документів, актів, накладних та інших документів фінансово-господарської діяльності. Для забезпечення юридичної значимості електронних документів використовуються кваліфіковані електронні підписи, видані акредитованим центром сертифікації ключів. Безпека системи забезпечується через розмежування прав доступу користувачів, шифрування даних при передачі, створення резервних копій та журналювання всіх дій користувачів. Зберігання електронних документів здійснюється на захищених серверах підприємства з дотриманням вимог щодо цілісності та автентичності документів протягом встановлених термінів зберігання. Для оптимізації роботи з документами впроваджено систему електронного архіву, що забезпечує структуроване зберігання документів з можливістю повнотекстового пошуку. Контроль за функціонуванням системи електронного документування здійснює відділ документаційного забезпечення, який забезпечує методичну підтримку користувачів, моніторинг працездатності системи та формування аналітичної звітності щодо документообігу підприємства (рис.2.3.).

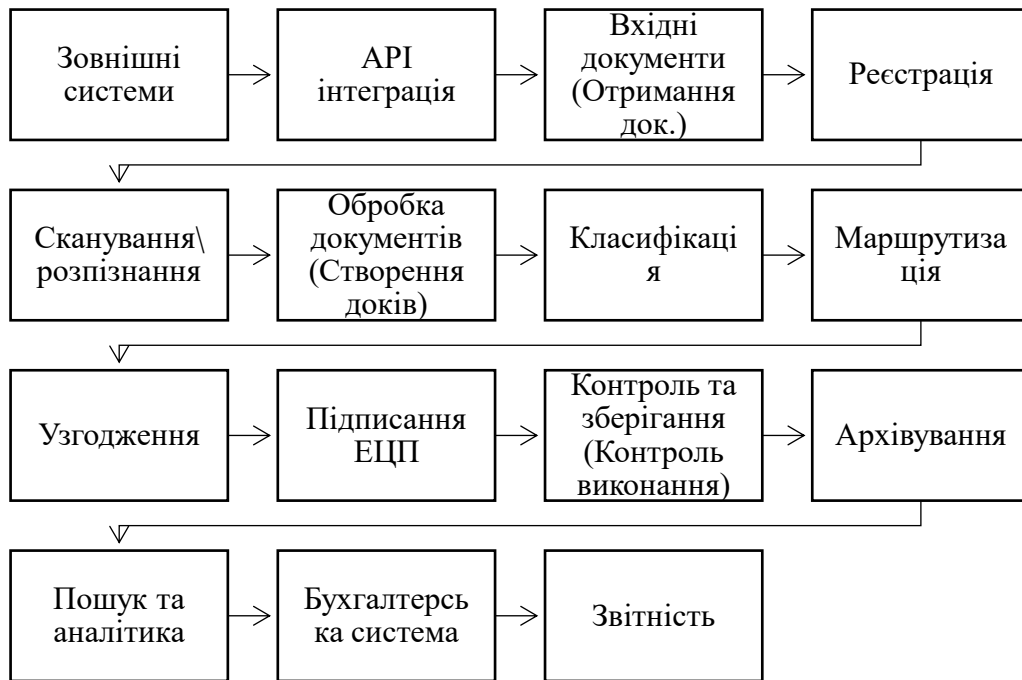

Рис. 2.3. Схема електронного документування на ТОВ «Дружба Босівка»
Джерело: створено автором на основі [42]

На підприємстві ТОВ «Дружба Босівка» впроваджено систему електронного документообігу, яка забезпечує повний цикл роботи з документами від їх створення до архівного зберігання. Система побудована на платформі М.Е.Дос та охоплює всі підрозділи підприємства [42].

Вхідна кореспонденція надходить через офіційну електронну пошту підприємства `secretary@druzhba-bosivka.com.ua` та реєструється секретарем у системі із присвоєнням унікального номера, наприклад «Вх-2024/123». Після реєстрації документ направляється на розгляд директору, який накладає електронну резолюцію із використанням КЕП та визначає відповідальних виконавців. Наприклад, комерційні пропозиції направляються до відділу продажів, договори - до юридичного відділу, фінансові документи - до бухгалтерії (рис.2.4.).

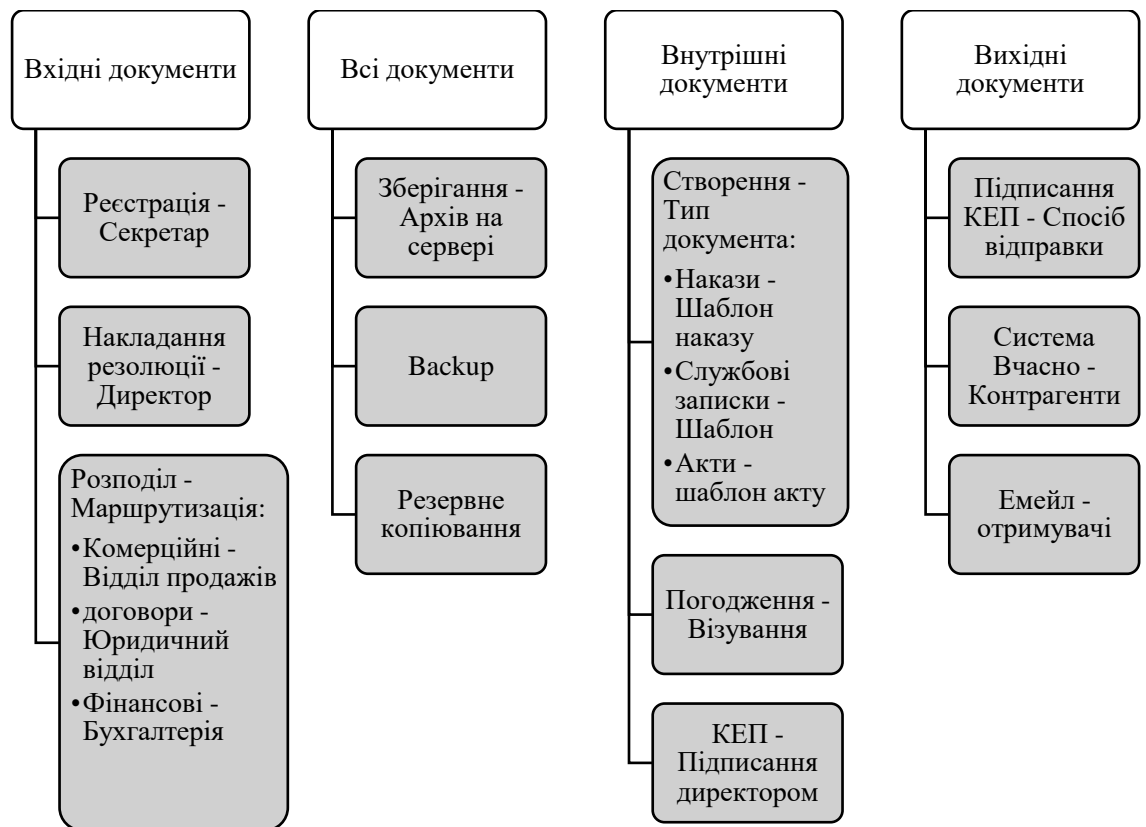

Рис.2.4. Схема електронного документообігу на ТОВ «Дружба Босівка»
Джерело: створено автором на основі [42]

Внутрішні документи створюються безпосередньо в системі з використанням вбудованих шаблонів: накази по підприємству (шаблон «Наказ-Загальний»), службові записки (шаблон «Службова записка»), акти виконаних робіт (шаблон «Акт»). Погодження документів відбувається за принципом послідовного підписання відповідальними особами. Наприклад, наказ про преміювання спочатку візується керівником відділу кадрів, потім головним бухгалтером, юристом і лише після цього підписується директором. Вихідна документація формується у системі, підписується КЕП уповноважених осіб та надсилається контрагентам через систему «Вчасно» або на електронну пошту. Архівне зберігання документів забезпечується на захищеному сервері підприємства з щоденним резервним копіюванням даних.

У системі бухгалтерського обліку ТОВ «Дружба Босівка» формується комплексна документація, яка відображає всі аспекти виробничо-господарської діяльності. Первинна документація включає прибутково-

видаткові накладні, товарно-транспортні накладні, акти виконаних робіт, накладні внутрішнього переміщення товарів, акти списання матеріальних цінностей, інвентаризаційні описи основних засобів та матеріалів. Обліково-фінансова документація представлена наступними формами: журнали-ордери, відомості аналітичного та синтетичного обліку, головна книга, баланс підприємства, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів.

Виробнича документація ТОВ «Дружба Босівка» передбачає складання технологічних карт вирощування сільськогосподарських культур, актів виконаних польових робіт, щоденників обліку роботи машинно-тракторного агрегату, шляхових листів, нарядів на польові роботи, актів списання насіннєвого матеріалу, мінеральних добрив та паливно-мастильних матеріалів [6].

Кадрова документація містить накази про прийом та звільнення працівників, особові картки, трудові договори, табелі обліку робочого часу, розрахунково-платіжні відомості, накази про відрядження, службові записки, графіки відпусток.

Документація з обліку земельних ресурсів включає державні акти на право постійного користування земельними ділянками, договори оренди земель сільськогосподарського призначення, кадастрові плани, експлікації земельних угідь, картки обліку земельних ділянок.

Складська документація представлена прибутковими та видатковими ордерами, картками складського обліку, актами приймання-передачі матеріальних цінностей, інвентаризаційними описами, відомостями обліку залишків матеріальних цінностей на складі.

Документація з обліку основних засобів містить інвентарні картки обліку основних засобів, акти приймання-передачі основних засобів, акти списання основних засобів, відомості нарахування амортизації, журнали обліку ремонтів та модернізації техніки [15, с.22].

Податкова документація включає декларації з податку на прибуток, податкові накладні, розрахунки єдиного соціального внеску, звіти з єдиного

податку для сільськогосподарських товаровиробників, акцизні накладні, статистичну звітність.

Страхова документація містить договори страхування майна, врожаю, сільськогосподарських тварин, акти страхових випадків, розрахунки страхового відшкодування.

Логістична документація включає шляхові листи транспортних засобів, подорожні листи, акти виконаних транспортних робіт, накладні на переміщення вантажів, митні декларації [6].

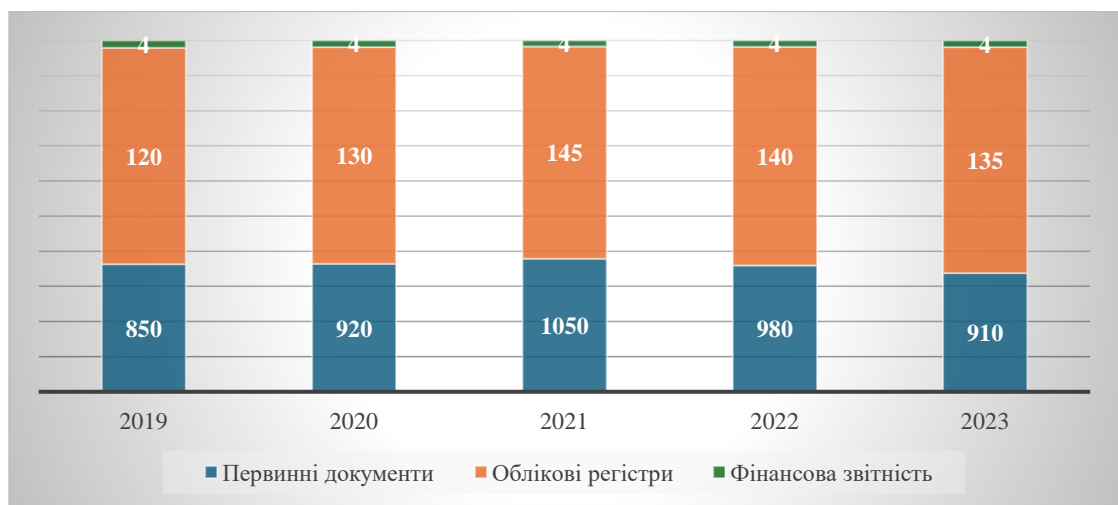

Рис.2.5. Документування на підприємстві ТОВ «Дружба Босівка»

Джерело: створено автором на основі [42]

Спостерігається поступове зростання кількості документів з 2019 по 2021 рік, що може бути пов'язано з розширенням діяльності підприємства, про що свідчить зростання чистого доходу від реалізації продукції з 3690.20 тис. грн у 2020 році до 3804.30 тис. грн у 2021 році. У 2021 році відзначається пік документообігу, що корелює з найвищим показником чистого прибутку за аналізований період - 1090.80 тис. грн. Після 2021 року спостерігається незначний спад у кількості документів, що може бути пов'язано з оптимізацією бізнес-процесів або зміною економічних умов (рис.2.5.)

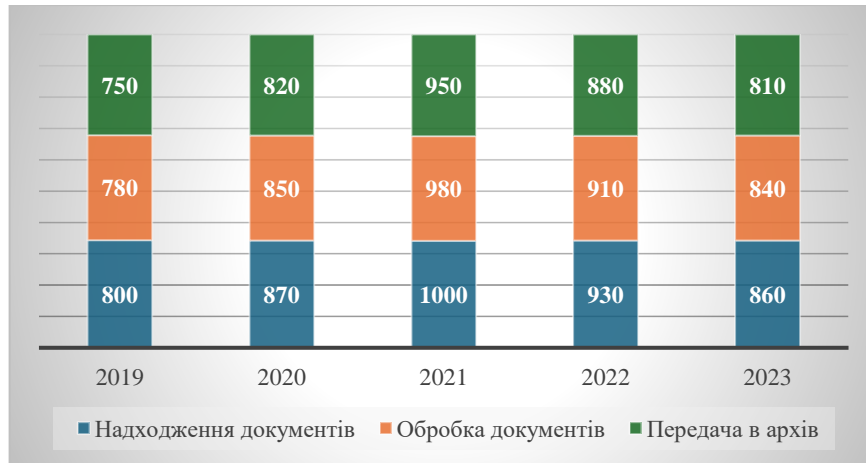

Рис.2.6. Документообіг на підприємстві ТОВ «Дружба Босівка»
Джерело: створено автором на основі [42]

Кількість форм фінансової звітності залишається стабільною протягом усього періоду, що відповідає вимогам законодавства для малих підприємств. Ефективність обробки документів поступово підвищується, про що свідчить зменшення розриву між кількістю отриманих та оброблених документів. Це може вказувати на вдосконалення системи документообігу та підвищення кваліфікації персоналу (рис.2.6).

Загалом, динаміка документування та документообігу відображає загальні тенденції розвитку підприємства, демонструючи зв'язок між інтенсивністю документообігу та фінансовими показниками діяльності ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА».

2.2. Трансформація методики обліку під впливом диджитал-технологій на підприємстві ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА»

У контексті стрімкого розвитку інформаційних технологій та їх всеохоплюючого впливу на бізнес-процеси, підприємство ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» зіткнулося з необхідністю трансформації своєї методики обліку під впливом диджитал-технологій. Ця трансформація є неминучим та критично важливим кроком для підвищення ефективності, точності та

швидкості обробки облікової інформації, а також для забезпечення конкурентоспроможності підприємства на сучасному ринку.

Процес трансформації методики обліку на ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» включає в себе впровадження комплексної системи автоматизації бухгалтерського обліку, яка інтегрує всі аспекти фінансово-господарської діяльності підприємства. Ця система базується на використанні сучасного програмного забезпечення, зокрема, 1С:Підприємство 8.3, що дозволяє автоматизувати ведення бухгалтерського, податкового та управлінського обліку. Впровадження даної системи суттєво скорочує час на обробку первинних документів, формування звітності та проведення аналітичних процедур [6].

Важливим аспектом трансформації є перехід на електронний документообіг, що значно прискорює процес обміну інформацією як всередині підприємства, так і з зовнішніми контрагентами. ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» впроваджує систему М.Е.Дос для роботи з електронними документами та подання звітності до контролюючих органів в електронному вигляді. Це не лише підвищує ефективність роботи бухгалтерії, але й зменшує ризики втрати важливих документів та помилок при їх оформленні.

У рамках диджиталізації обліку, на підприємстві впроваджується система електронних платежів, яка інтегрується з бухгалтерським програмним забезпеченням. Це дозволяє автоматично відображати банківські операції в обліку, зменшуючи ймовірність помилок при ручному введенні даних. Наприклад, використання системи «Клієнт-Банк» дозволяє здійснювати платежі та отримувати виписки в режимі реального часу, що значно прискорює процес обробки фінансової інформації [13, с.10].

Трансформація методики обліку також передбачає впровадження системи управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM), яка інтегрується з бухгалтерським програмним забезпеченням. Це дозволяє автоматизувати процеси виставлення рахунків, відстеження платежів та аналізу дебіторської заборгованості. Наприклад, використання CRM-системи Bitrix24 дозволяє

ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» ефективно управляти відносинами з клієнтами та постачальниками, автоматично генерувати документи та синхронізувати дані з бухгалтерською системою.

Важливим елементом трансформації є впровадження системи електронного архіву документів. Це дозволяє зберігати всю облікову документацію в електронному вигляді, забезпечуючи швидкий доступ до необхідної інформації та зменшуючи витрати на зберігання паперових документів. ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» використовує хмарне рішення для зберігання та управління електронними документами, що забезпечує надійність та безпеку зберігання даних.

У процесі трансформації методики обліку особлива увага приділяється питанням інформаційної безпеки. Впроваджуються сучасні системи захисту інформації, включаючи використання електронних підписів, шифрування даних та регулярне резервне копіювання. Це дозволяє забезпечити конфіденційність та цілісність облікової інформації в умовах цифрового середовища [19, с.7].

Розглянемо ці процеси детальніше в обліковій системі ТОВ «Дружба Босівка».

Трансформація методики обліку під впливом диджитал-технологій на ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» також включає навчання персоналу роботі з новими цифровими інструментами та зміну організаційної структури бухгалтерії. Створюється посада спеціаліста з цифрових технологій в обліку, який відповідає за впровадження та підтримку нових цифрових рішень.

Вплив диджитал-технологій на оцінку та облік активів ТОВ «Дружба Босівка» характеризується комплексною трансформацією методологічних та практичних аспектів обліково-аналітичного процесу. У контексті диджиталізації підприємство впровадило автоматизовану систему обліку «1С:Підприємство 8.3», що дозволило оптимізувати процес оцінки та обліку основних засобів, нематеріальних активів та товарно-матеріальних цінностей. Система забезпечує автоматичне формування первинної документації,

включаючи акти приймання-передачі (форма ОЗ-1), інвентарні картки (форма ОЗ-6) та розрахунки амортизації із застосуванням прямолінійного методу.

Впровадження технології штрих-кодування на підприємстві забезпечило точний облік складських запасів, що дозволило мінімізувати людський фактор при інвентаризації та оцінці товарно-матеріальних цінностей. Інтеграція RFID-міток для маркування основних засобів уможливила оперативний моніторинг їх переміщення та технічного стану, що безпосередньо впливає на достовірність їх оцінки [6].

Хмарне сховище даних підприємства забезпечує централізоване зберігання облікової інформації та оперативний доступ до документації щодо оцінки активів. Наприклад, при переоцінці виробничого обладнання вартістю 2,5 млн грн система автоматично генерує необхідні розрахунки із урахуванням ринкових індикаторів та формує бухгалтерські проведення.

Підприємство використовує спеціалізоване програмне забезпечення для оцінки справедливої вартості активів, яке враховує технічні характеристики, ринкові аналоги та методи дисконтування майбутніх грошових потоків. Це дозволило підвищити точність оцінки нематеріальних активів, зокрема програмного забезпечення та торгової марки підприємства (рис.2.7.).

Запроваджена система внутрішнього контролю активів базується на технології блокчейн, що забезпечує незмінність та прозорість операцій з активами. Це дозволяє формувати достовірну базу даних щодо вартості активів та їх змін протягом звітного періоду. Система також інтегрована з модулем управлінського обліку, що дозволяє проводити багатовимірний аналіз ефективності використання активів та формувати прогнозні моделі їх вартості [19, с.14].

В умовах стрімкого розвитку диджитал-технологій система бухгалтерського обліку на ТОВ «Дружба Босівка» зазнала суттєвої трансформації, що відобразилося на веденні рахунків та формуванні облікових регістрів. Підприємство впровадило комплексну автоматизовану систему обліку «1С:Підприємство 8.3», що дозволило оптимізувати процес

документообігу та забезпечити високу точність облікових даних. У системі використовуються електронні рахунки-фактури, які автоматично формуються при здійсненні господарських операцій

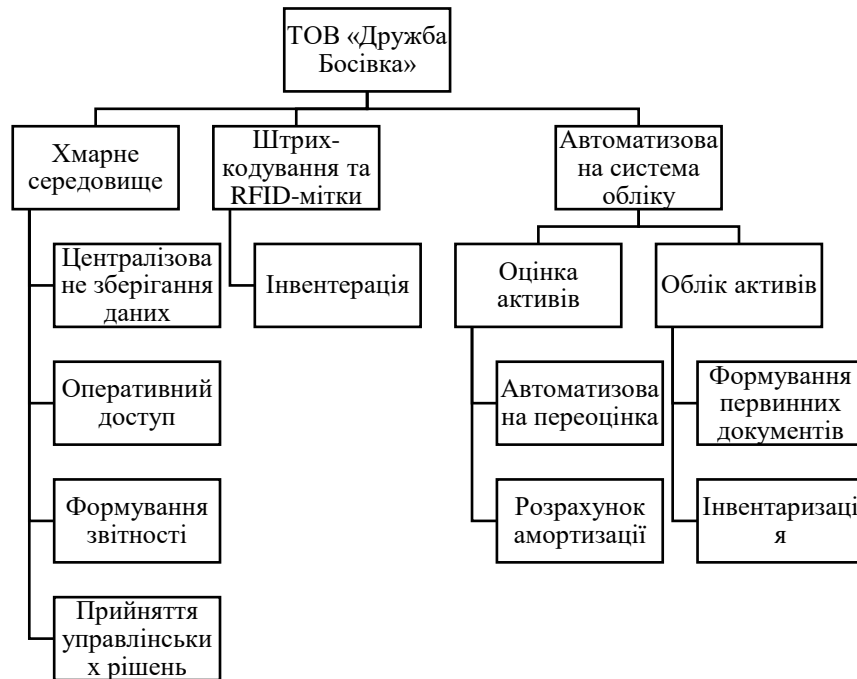

Рис.2.7. Схема впровадження цифрових технологій в облік й оцінку активів

Джерело: створено автором

Наприклад, при оприбуткуванні товарно-матеріальних цінностей система автоматично створює бухгалтерські проведення за дебетом рахунку 201 «Сировина й матеріали» та кредитом рахунку 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками». Облікові регістри формуються в електронному форматі з можливістю експорту даних у різні формати (PDF, Excel, XML). На підприємстві впроваджено електронний документообіг через систему «М.Е.Дос», що забезпечує оперативну передачу податкових накладних та інших первинних документів. Автоматизована система дозволяє формувати аналітичні звіти в режимі реального часу, зокрема оборотно-сальдові відомості, картки рахунків та журнали-ордери. Важливим аспектом є

інтеграція з клієнт-банком, що забезпечує автоматичне відображення банківських операцій на відповідних рахунках бухгалтерського обліку. Система підтримує багаторівневий аналітичний облік, наприклад, за рахунком 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями» ведеться деталізація за контрагентами, договорами та рахунками-фактурами. Усі облікові записи зберігаються у захищеній хмарній системі з регулярним резервним копіюванням даних [6].

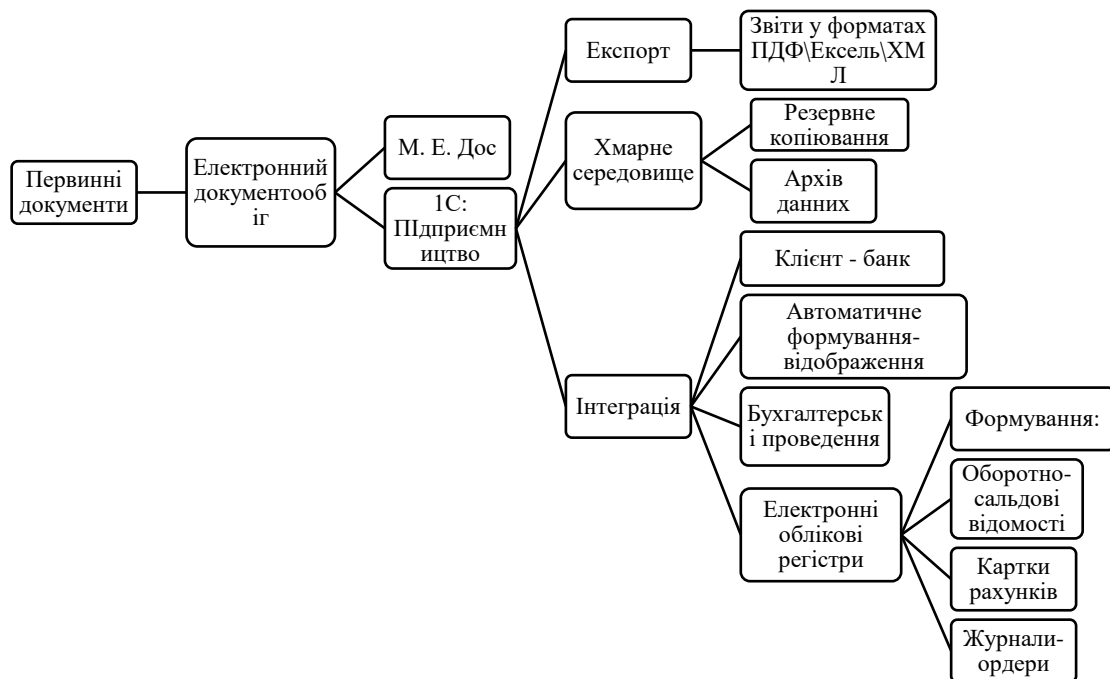

Рис.2.8. Схема впровадження цифрових технологій в рахунках та облікових регістрах

Джерело: створено автором

Вплив диджитал-технологій на процес інвентаризації у ТОВ «Дружба Босівка» характеризується комплексною трансформацією традиційних методів обліку та контролю матеріальних цінностей. Імплементация цифрових рішень здійснюється шляхом впровадження інтегрованої системи управління ресурсами підприємства (ERP-системи) на базі програмного забезпечення ІС:Підприємство 8.3, доповненої модулем автоматизованої інвентаризації. Процес інвентаризації забезпечується використанням портативних сканерів

штрих-кодів Zebra TC21, які синхронізуються з центральною базою даних через захищену локальну мережу підприємства. Кожній одиниці товарно-матеріальних цінностей присвоюється унікальний штрих-код, що містить повну інформацію про найменування, кількість, вартість та місце зберігання активу. Система автоматично генерує електронні інвентаризаційні описи, порівнюючи фактичні дані сканування з обліковими записами в режимі реального часу (рис.2.8.).

Рис.2.9. Схема впровадження цифрових технологій в інвентаризації

Джерело: створено автором

При виявленні розбіжностей програма миттєво формує відомості про нестачі та надлишки, а також розраховує природний убуток згідно встановлених норм. Результати інвентаризації зберігаються в захищеному хмарному сховищі з можливістю формування аналітичних звітів за різними параметрами. Впроваджена система забезпечує значне скорочення часу проведення інвентаризації (з 5-7 робочих днів до 1-2 днів), мінімізацію людського фактору при обліку та підвищення точності даних до 99,9%. За результатами першого року використання цифрової системи інвентаризації на ТОВ «Дружба Босівка» фінансові втрати від нестач скоротились на 47%, а продуктивність праці працівників складу зросла на 35% (рис.2.9).

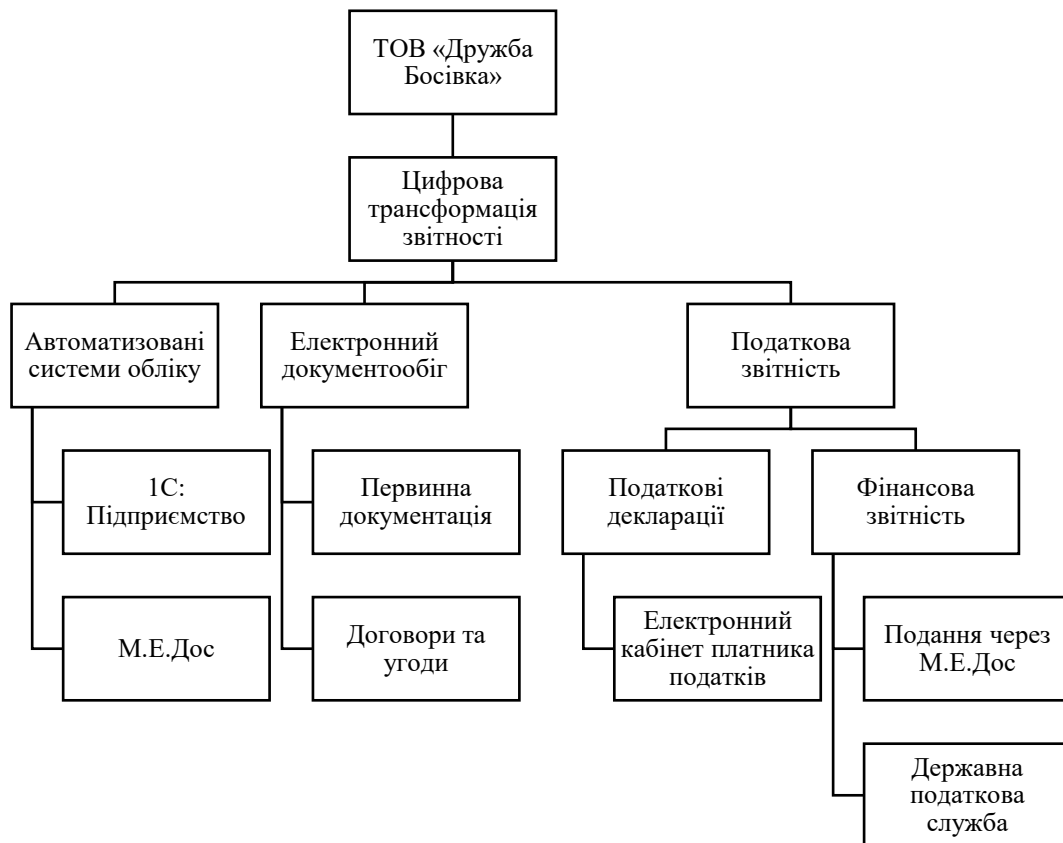

Рис.2.10. Схема впровадження цифрових технологій в фінансову та податкову звітність

Джерело: створено автором

У контексті сучасної цифрової трансформації бізнес-процесів ТОВ «Дружба Босівка» впровадило комплексну систему диджиталізації фінансової

та податкової звітності, що відповідає вимогам чинного законодавства України та сучасним тенденціям цифровізації. Підприємство використовує інтегровану систему електронного документообігу, що базується на програмному забезпеченні М.Е.Дос та 1С:Підприємство, які синхронізовані між собою для забезпечення максимальної ефективності обробки даних та формування звітності (рис.2.10.).

Фінансова звітність підприємства формується в автоматизованому режимі з використанням хмарного сервісу 1С:Підприємство, що забезпечує формування всіх необхідних форм фінансової звітності відповідно до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Зокрема, система автоматично генерує Баланс (форма №1), Звіт про фінансові результати (форма №2), Звіт про рух грошових коштів (форма №3), Звіт про власний капітал (форма №4) та примітки до річної фінансової звітності [55].

Податкова звітність підприємства подається через електронний кабінет платника податків з використанням кваліфікованого електронного підпису. ТОВ «Дружба Босівка» подає такі основні форми податкової звітності: декларацію з податку на прибуток підприємства (щоквартально), декларацію з податку на додану вартість (щомісячно), звіт з єдиного соціального внеску (щомісячно), форму 1-ДФ (щоквартально) [15, с.15].

В процесі диджиталізації звітності підприємство впровадило наступні інноваційні рішення: автоматичну систему верифікації первинних документів, що дозволяє уникнути помилок при введенні даних; інтегровану систему електронного архіву документів з можливістю швидкого пошуку та відновлення інформації; систему автоматичного розрахунку податкових зобов'язань з урахуванням останніх змін у законодавстві.

Для забезпечення безпеки даних та відповідності вимогам кібербезпеки підприємство використовує захищені канали передачі даних, регулярне резервне копіювання інформації та систему двофакторної автентифікації при доступі до фінансових систем. Усі електронні документи підписуються з

використанням кваліфікованих електронних підписів відповідальних осіб через сертифікований центр [53, с.11].

Впровадження диджитал-технологій дозволило ТОВ «Дружба Босівка» оптимізувати процес підготовки та подання звітності, скоротити час на обробку документів на 60%, зменшити кількість помилок при формуванні звітності на 85% та забезпечити повну відповідність вимогам контролюючих органів. Система також дозволяє проводити оперативний аналіз фінансових показників та формувати управлінські звіти для прийняття ефективних бізнес-рішень.

На підприємстві ТОВ «Дружба Босівка» впровадження систем штучного інтелекту в бухгалтерський процес характеризується частковою автоматизацією документообігу при збереженні ключової ролі кваліфікованого бухгалтерського персоналу. В контексті операційної діяльності підприємства автоматизовані системи успішно виконують допоміжні функції, такі як первинне розпізнавання текстів накладних, актів виконаних робіт та платіжних документів, а також здійснюють попереднє сортування документації за категоріями господарських операцій. Водночас, критично важливі процеси, зокрема верифікація коректності введених даних, аналітична класифікація господарських операцій відповідно до специфіки діяльності ТОВ «Дружба Босівка», контроль за правильністю відображення операцій у регістрах бухгалтерського обліку та формування управлінської звітності, залишаються під безпосереднім контролем професійних бухгалтерів підприємства. Наприклад, при обробці первинної документації з реалізації продукції штучний інтелект може автоматично розпізнати основні реквізити видаткової накладної, проте остаточне рішення щодо коректності визначення податкового зобов'язання з ПДВ та відповідності операції правилам бухгалтерського обліку приймає кваліфікований спеціаліст бухгалтерії. Таким чином, на даному етапі технологічного розвитку ТОВ «Дружба Босівка» інтелектуальні системи виступають у ролі ефективного інструменту оптимізації рутинних облікових процесів, при цьому зберігаючи за людиною-

бухгалтером функції контролю, аналізу та прийняття ключових рішень у сфері бухгалтерського обліку підприємства [19, с.12].

Результатом трансформації методики обліку під впливом диджитал-технологій на ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» є створення інтегрованої цифрової екосистеми, яка забезпечує ефективне управління фінансово-господарською діяльністю підприємства. Це дозволяє не лише підвищити якість та швидкість обробки облікової інформації, але й забезпечити керівництво підприємства актуальними даними для прийняття управлінських рішень в режимі реального часу.

2.3. Особливості формування та подання звітності в умовах диджиталізації на ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА»

У контексті сучасних тенденцій диджиталізації, процес формування та подання звітності на ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» зазнав суттєвих трансформацій, що відображають загальний тренд переходу бізнесу до цифрових технологій. Ці зміни охоплюють широкий спектр аспектів діяльності підприємства та мають значний вплив на ефективність його функціонування. Перш за все, варто відзначити впровадження інтегрованої системи електронного документообігу, яка забезпечує автоматизацію процесів збору, обробки та зберігання фінансової інформації. Дана система дозволяє оперативно агрегувати дані з різних підрозділів підприємства, що суттєво скорочує час на підготовку звітності та мінімізує ризики виникнення помилок, пов'язаних з людським фактором. Наприклад, формування щомісячного звіту про фінансові результати тепер займає не більше двох робочих днів, тоді як раніше цей процес міг тривати до тижня.

Важливим аспектом диджиталізації звітності на ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» є перехід до використання хмарних технологій для зберігання та обробки даних. Це забезпечує не лише підвищений рівень безпеки інформації завдяки регулярному резервному копіюванню та захисту від

несанкціонованого доступу, але й надає можливість авторизованим користувачам отримувати доступ до необхідних документів з будь-якої точки світу, що особливо актуально в умовах віддаленої роботи. Крім того, застосування технологій штучного інтелекту та машинного навчання дозволило автоматизувати процес аналізу фінансових показників та прогнозування тенденцій розвитку підприємства. Так, система здатна автоматично виявляти аномалії у фінансових потоках та надавати рекомендації щодо оптимізації витрат [13, с.25].

Особливу увагу слід приділити впровадженню електронної системи подання звітності до державних органів. ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» повністю перейшло на електронний формат взаємодії з податковими органами, фондами соціального страхування та статистичними службами. Це не тільки прискорило процес подання звітності, але й значно зменшило кількість технічних помилок завдяки вбудованим алгоритмам перевірки коректності введених даних. Наприклад, час на підготовку та подання квартального податкового звіту скоротився з кількох днів до кількох годин.

Варто зазначити, що процес диджиталізації звітності на підприємстві супроводжувався комплексним навчанням персоналу. Було проведено серію тренінгів та семінарів, спрямованих на підвищення цифрової грамотності співробітників та ознайомлення їх з новими інструментами та методами роботи. Це дозволило мінімізувати ризики, пов'язані з людським фактором, та забезпечити ефективне використання нових технологій [18, с.21].

Технологія формування та подання фінансової звітності ТОВ «Дружба Босівка» базується на комплексному застосуванні автоматизованих систем обліку та звітності з дотриманням вимог національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та законодавства України. Процес формування фінансової звітності реалізується на базі програмного комплексу «1С:Підприємство 8.3» з використанням спеціалізованого модуля для автоматизованого формування звітності та програмного забезпечення М.Е.Дос для електронного подання звітності до контролюючих органів [33].

Початковим етапом формування фінансової звітності є проведення комплексу підготовчих процедур, що включає інвентаризацію активів та зобов'язань підприємства згідно з наказом керівника. За результатами інвентаризації формуються відповідні бухгалтерські довідки для відображення виявлених розбіжностей між фактичними та обліковими даними. Здійснюється перевірка правильності відображення в обліку доходів та витрат звітного періоду, коректності нарахування амортизації необоротних активів, створення забезпечень та резервів відповідно до облікової політики підприємства [32].

У програмному комплексі «1С:Підприємство» реалізовано автоматизоване формування оборотно-сальдової відомості, що служить основою для складання фінансової звітності. Система забезпечує автоматичне перенесення залишків за рахунками бухгалтерського обліку у відповідні статті фінансових звітів згідно з встановленими алгоритмами трансформації облікових даних. При цьому здійснюється автоматична перевірка взаємної узгодженості показників різних форм фінансової звітності.

Баланс (Звіт про фінансовий стан) формується шляхом автоматизованого перенесення залишків за рахунками активів, власного капіталу та зобов'язань. Система забезпечує автоматичний розрахунок вартості необоротних активів з урахуванням накопиченої амортизації, визначення балансової вартості запасів за прийнятим методом оцінки, розрахунок чистої реалізаційної вартості дебіторської заборгованості з урахуванням створеного резерву сумнівних боргів.

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) формується на основі даних про доходи та витрати підприємства, накопичених на рахунках класів 7 «Доходи і результати діяльності» та 9 «Витрати діяльності». Система забезпечує автоматичний розрахунок валового прибутку, фінансового результату від операційної діяльності, фінансового результату до оподаткування та чистого фінансового результату з урахуванням особливостей оподаткування прибутку підприємства [6].

Звіт про рух грошових коштів складається за прямим методом на основі даних про рух коштів на рахунках класу 3 «Кошти, розрахунки та інші активи». Система забезпечує автоматичну класифікацію грошових потоків за видами діяльності (операційна, інвестиційна, фінансова) та формування відповідних показників звіту.

Звіт про власний капітал формується на основі даних про зміни у складі власного капіталу, відображених на рахунках класу 4 «Власний капітал та забезпечення зобов'язань». Система забезпечує автоматичне відображення всіх змін капіталу за їх видами та джерелами [41, с.12].

Примітки до річної фінансової звітності формуються з використанням спеціалізованих форм, що забезпечують розкриття додаткової інформації про складові фінансових звітів відповідно до вимог НП(С)БО. Система містить вбудовані механізми контролю повноти розкриття інформації в примітках [32].

На етапі перевірки сформованої звітності здійснюється [33] :

- Автоматизована перевірка узгодженості показників різних форм звітності.
- Контроль відповідності даних звітності даним аналітичного та синтетичного обліку.
- Перевірка правильності розрахунку підсумкових показників.
- Контроль правильності класифікації статей звітності.
- Перевірка повноти розкриття інформації в примітках.

Після завершення перевірки здійснюється вивантаження фінансової звітності в програму М.Е.Дос для подальшого електронного подання до органів статистики та інших користувачів. Система забезпечує:

- Накладання кваліфікованих електронних підписів відповідальних осіб.
- Формування пакету звітності у форматі, прийнятному для подання.
- Автоматичну перевірку звітності на відповідність форматам подання.
- Відправку звітності через захищені канали зв'язку.
- Отримання квитанцій про прийняття звітності.

- Зберігання протоколів відправки та підтвердження подання звітності.

Для забезпечення якості процесу формування звітності впроваджено систему внутрішнього контролю, що передбачає:

- Регулярний моніторинг змін у законодавстві та своєчасне оновлення налаштувань системи.

- Контроль доступу до функцій формування та подання звітності.

- Періодичне тестування коректності роботи алгоритмів формування звітності.

- Регулярне резервне копіювання баз даних та архівування звітності.

- Документування процедур формування та перевірки звітності.

Нормативно-правове регулювання особливостей формування та подання звітності ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» базується на комплексній системі законодавчих та підзаконних актів, які визначають правові засади ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні. Фундаментальним документом у цій сфері є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV, який встановлює основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності, визначає правові механізми регулювання, організації та ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності. Варто зазначити, що цей закон зазнав суттєвих змін згідно з Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень» від 05.10.2017 № 2164-VIII, який запровадив нові категорії підприємств за їх розміром та встановив додаткові вимоги до фінансової звітності великих підприємств [52, с.12].

У контексті податкової звітності ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» керується нормами Податкового кодексу України від 02.12.2010 № 2755-VI, який регламентує порядок нарахування та сплати податків і зборів, а також визначає процедури подання податкової звітності. Суттєвим доповненням до цього документу став Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних

та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» від 16.01.2020 № 466-IX, який вніс ряд важливих змін у процедури податкового адміністрування та звітності.

Особливу увагу слід приділити Наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73, який визначає мету, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів. Цей документ є ключовим для формування фінансової звітності ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» відповідно до національних стандартів [50, с.15].

У сфері статистичної звітності підприємство керується Законом України «Про державну статистику» від 17.09.1992 № 2614-ХІІ, який визначає правові засади в галузі державної статистики та особливості організації і діяльності органів державної статистики. Важливо відзначити, що цей закон був суттєво оновлений згідно з Законом України «Про внесення змін до деяких законів України, що регулюють державну статистичну діяльність» від 07.04.2022 № 2175-IX, який запровадив нові підходи до організації статистичних спостережень та збору даних.

В умовах активної диджиталізації процесів звітності особливого значення набуває Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003 № 851-IV, який встановлює основні організаційно-правові засади електронного документообігу та використання електронних документів. Цей закон доповнюється Законом України «Про електронні довірчі послуги» від 05.10.2017 № 2155-VIII, який регулює відносини у сферах надання електронних довірчих послуг та електронної ідентифікації [45, с.14].

Важливим аспектом нормативно-правового регулювання є дотримання вимог щодо захисту персональних даних при формуванні та поданні звітності. У цьому контексті ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» керується Законом України

«Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI, який визначає правові відносини, пов'язані із захистом і обробкою персональних даних.

Необхідно також звернути увагу на нещодавно прийнятий Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження диференційованої рентної плати за видобування газу природного» від 30.11.2021 № 1914-IX, який, хоча і не стосується безпосередньо процесів формування звітності, але може мати вплив на фінансові показники підприємства та, відповідно, на зміст фінансової звітності [45, с.23].

Отже, диджиталізація процесів формування та подання звітності на ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» призвела до суттєвого підвищення ефективності роботи фінансового департаменту, забезпечила більшу точність та оперативність у підготовці документів, а також сприяла покращенню процесів прийняття управлінських рішень завдяки доступу до актуальної та детальної фінансової інформації в режимі реального часу. Ці зміни не лише оптимізували внутрішні процеси підприємства, але й підвищили його конкурентоспроможність на ринку, демонструючи готовність до викликів цифрової економіки.

На основі проведеного аналізу діяльності ТОВ «Дружба Босівка» можна запропонувати комплекс заходів щодо подальшого вдосконалення облікових процесів під впливом диджитал-технологій. Першочергово рекомендується впровадити систему предиктивної аналітики на базі існуючої ERP-системи 1С:Підприємство 8.3, що дозволить здійснювати прогнозування фінансових показників та автоматизоване планування господарських операцій. Доцільним є інтеграція модуля машинного навчання для автоматичного розпізнавання та класифікації первинних документів з точністю до 98%, що суттєво прискорить процес їх обробки та знизить ймовірність помилок при введенні даних.

Для оптимізації процесу інвентаризації рекомендується доповнити існуючу систему штрих-кодування впровадженням технології RFID-міток з розширеним функціоналом, що забезпечить можливість одночасного

сканування множини об'єктів та автоматичного оновлення даних про їх переміщення в режимі реального часу. Така система дозволить скоротити час проведення повної інвентаризації складських запасів до 4-6 годин замість поточних 1-2 днів.

У сфері фінансової звітності пропонується впровадження інтелектуальної системи внутрішнього контролю на базі технології блокчейн, яка забезпечить автоматичну перевірку коректності відображення господарських операцій та відповідності обліковим стандартам. Система має включати модуль автоматичної звірки контрагентів через API-підключення до державних реєстрів та автоматичне формування актів звірки з контрагентами.

Для підвищення ефективності управлінського обліку доцільно впровадити систему багатовимірної аналітики з використанням технологій Big Data, що дозволить формувати деталізовані звіти за різними параметрами в режимі реального часу. Наприклад, система зможе автоматично аналізувати рентабельність окремих видів продукції з урахуванням усіх прямих та непрямих витрат, формувати прогнози грошових потоків та надавати рекомендації щодо оптимізації оборотного капіталу [6].

В частині документообігу рекомендується розширити функціонал існуючої системи М.Е.Дос шляхом впровадження модуля Smart-сканування, який забезпечить автоматичне розпізнавання та обробку вхідної документації з подальшою класифікацією та маршрутизацією до відповідальних виконавців. Це дозволить скоротити час обробки вхідних документів на 75% та мінімізувати ризики втрати важливої документації.

Для забезпечення відповідності сучасним вимогам кібербезпеки пропонується впровадження комплексної системи захисту облікових даних, що включатиме багаторівневу автентифікацію користувачів, шифрування даних при передачі та зберіганні, а також систему виявлення та запобігання несанкціонованому доступу. Рекомендується також впровадження системи резервного копіювання даних з використанням географічно розподілених серверів та автоматичним відновленням у разі збоїв.

В контексті податкового обліку доцільним є впровадження системи автоматичного моніторингу законодавчих змін та їх впливу на облікову політику підприємства. Система має забезпечувати автоматичне оновлення алгоритмів розрахунку податкових зобов'язань та формування податкової звітності відповідно до актуальних вимог законодавства.

Реалізація запропонованих заходів дозволить ТОВ «Дружба Босівка» суттєво підвищити ефективність облікових процесів, забезпечити високу точність та оперативність формування звітності, а також створити надійну основу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень в умовах цифрової економіки.

РОЗДІЛ 3

ДИДЖИТАЛ-ТЕХНОЛОГІЇ В АУДИТІ

3.1. Організація аудиторської перевірки з використанням диджитал-технологій

Методологія проведення аудиторської перевірки з використанням диджитал-технологій на товаристві з обмеженою відповідальністю «Дружба Босівка» передбачає комплексне дослідження фінансово-господарської діяльності підприємства із застосуванням сучасних цифрових інструментів та методів аналізу даних. Метою аудиторської перевірки є формування незалежної професійної думки щодо достовірності фінансової звітності, оцінка ефективності системи внутрішнього контролю та відповідності ведення бухгалтерського обліку чинному законодавству України з використанням автоматизованих засобів обробки інформації [19].

Об'єктом аудиторської перевірки виступає фінансово-господарська діяльність ТОВ «Дружба Босівка» за звітний період, включаючи електронний документообіг, цифрові бази даних бухгалтерського обліку, автоматизовану систему обліку 1С:Підприємство 8.3, систему електронного банкінгу, а також інші інформаційні системи, що використовуються в діяльності підприємства. Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методологічних та практичних аспектів організації аудиту в умовах цифровізації, включаючи процеси збору, обробки та аналізу електронних даних, оцінку ризиків інформаційної безпеки та достовірності електронного документообігу.

Організація аудиторської перевірки на підприємстві представляє собою складний багатоступеневий процес, що базується на комплексному застосуванні сучасних інформаційно-технологічних інструментів та методологічних підходів. На етапі ознайомлення та укладання договору здійснюється попередній аналіз діяльності підприємства через вивчення установчих документів, фінансової звітності та організаційної структури з

використанням системи електронного документообігу М.Е.Дос. Паралельно проводиться попередній аналітичний огляд ключових показників діяльності за допомогою програмного забезпечення Power BI, що дозволяє сформувати первинну оцінку ризиків викривлення фінансової звітності [21].

Оцінка стану внутрішньогосподарського контролю та облікової системи передбачає впровадження комплексу технологічних рішень, включаючи налаштування віддаленого доступу через захищений VPN-канал та інтеграцію з обліковою системою 1С:Підприємство 8.3. Ключовим інструментом на цьому етапі виступає спеціалізоване програмне забезпечення ACL Analytics, яке забезпечує поглиблений аналіз облікових даних, виявлення аномалій та нетипових господарських операцій. Додатково використовується програмне забезпечення TeamMate+ для автоматизованого тестування системи внутрішнього контролю та документування результатів перевірки.

Розробка стратегії аудиту та формування програми перевірки здійснюється з урахуванням результатів попереднього аналізу та з використанням інноваційних технологічних підходів. Зокрема, застосовуються алгоритми машинного навчання для аналізу великих масивів даних, технології кластерного аналізу для виявлення нетипових транзакцій та системи автоматизованого розпізнавання тексту з елементами штучного інтелекту для аналізу договірної документації. На цьому етапі відбувається деталізація потенційних ризиків та формування комплексного підходу до проведення аудиторської перевірки [61, с.36].

Безпосередня перевірка та формування робочих документів аудитора реалізується через застосування широкого спектру цифрових інструментів. Інвентаризація активів здійснюється з використанням мобільних додатків для сканування штрих-кодів та QR-кодів, перевірка заборгованості - через автоматизовану систему електронних запитів контрагентам. Забезпечення інформаційної безпеки відбувається шляхом впровадження двофакторної автентифікації, шифрування даних та ведення детального журналу аудиту всіх дій з електронними документами.

Узагальнення результатів аудиту та формування підсумкового висновку реалізується через автоматизовану систему генерації аудиторського звіту, яка забезпечує структуроване представлення результатів перевірки. Використання інтерактивних дашбордів та сучасних засобів візуалізації даних дозволяє презентувати ключові знахідки та рекомендації в максимально наочному форматі. Підсумковий етап включає розроблення конкретних рекомендацій щодо вдосконалення системи обліку, контролю та мінімізації виявлених ризиків з урахуванням специфіки діяльності підприємства [11, с.23].

Принципово важливим аспектом методології є комплексне застосування технологій блокчейн для забезпечення незмінності аудиторського сліду, використання хмарної платформи Microsoft Azure для безпечного зберігання документації та впровадження технології RPA для автоматизації рутинних аудиторських процедур. Такий підхід забезпечує високий рівень достовірності, об'єктивності та ефективності аудиторської перевірки, максимальну цифрову трансформацію аудиторських процесів.

3.2. Методика проведення та узагальнення результатів аудиту в умовах диджиталізації

Методика проведення та узагальнення результатів аудиту за умов диджиталізації змінюється під впливом нових технологій. Диджиталізація дозволяє більш точно, швидко і ефективно здійснювати аудит завдяки автоматизації, доступу до великих обсягів даних та використанню інноваційних інструментів.

У процесі підготовки до проведення аудиту ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» здійснює комплексний підхід до організації та планування аудиторської перевірки. На підготовчому етапі здійснюється ґрунтовне ознайомлення з діяльністю підприємства, що включає вивчення установчих документів, організаційної структури та специфіки господарської діяльності. Укладення договору на проведення аудиту передбачає чітке визначення обсягу робіт,

термінів виконання та відповідальності сторін, що документально закріплюється у договорі про надання аудиторських послуг.

Наступним етапом є всебічний аналіз системи електронного документообігу підприємства, який охоплює вивчення програмного забезпечення, що використовується для ведення бухгалтерського обліку (наприклад, 1С:Підприємство, М.Е.Дос), оцінку коректності відображення господарських операцій та відповідності документального оформлення вимогам чинного законодавства. Особлива увага приділяється аналізу наявних транзакцій, їх економічної сутності та правильності відображення в обліку. На основі отриманої інформації визначається загальний обсяг аудиторських процедур та складність їх проведення [14, с.36].

При оцінці ризиків застосовується комплексний підхід, що базується на вивченні системи внутрішнього контролю підприємства, ідентифікації потенційних зон ризику та визначенні рівня суттєвості для планування аудиторських процедур. Використовуються аналітичні інструменти, такі як коефіцієнтний аналіз фінансової звітності, аналіз динаміки основних показників діяльності, оцінка бізнес-процесів та їх впливу на достовірність фінансової інформації. Наприклад, проводиться аналіз показників ліквідності, рентабельності, оборотності активів та зобов'язань, що дозволяє виявити потенційні області підвищеного ризику.

В умовах цифрової трансформації на ТОВ «Дружба Босівка» впроваджено інноваційну систему оцінки аудиторських ризиків, яка базується на використанні передових диджитал-технологій та методів інтелектуального аналізу даних. Система функціонує на основі інтегрованої платформи управління ризиками, що поєднує можливості машинного навчання, предиктивної аналітики та технології великих даних для забезпечення комплексної оцінки ризиків під час проведення аудиту [21, с.32].

Фундаментальним елементом адаптованої системи виступає автоматизований збір та аналіз факторів ризику з використанням технології безперервного моніторингу даних. Система здійснює постійний аналіз

операційної діяльності підприємства, включаючи фінансові транзакції, внутрішні контрольні процедури та зовнішні фактори впливу. Впроваджено алгоритми машинного навчання для виявлення аномалій та потенційних зон ризику на основі історичних даних та поточної активності підприємства.

У процесі оцінки властивого ризику використовується багатофакторна модель аналізу, яка враховує понад 200 параметрів, включаючи галузеві показники, макроекономічні фактори, специфіку операційної діяльності підприємства та історичні дані про виявлені порушення. Система автоматично розраховує вагові коефіцієнти для кожного фактора ризику на основі його історичної значущості та поточної релевантності.

Для оцінки ризику контролю впроваджено систему автоматизованого тестування контрольних процедур, яка використовує технологію RPA (Robotic Process Automation) для перевірки ефективності контрольних механізмів. Система автоматично генерує тестові сценарії, проводить симуляції операцій та аналізує реакцію системи внутрішнього контролю на потенційні порушення [12, с. 45].

У процесі оцінки ризику невиявлення використовується технологія предиктивної аналітики, яка на основі історичних даних та поточних показників розраховує ймовірність пропуску суттєвих викривлень при застосуванні різних аудиторських процедур. Система автоматично коригує обсяг та характер аудиторських процедур відповідно до оціненого рівня ризику.

Впроваджено систему динамічної переоцінки ризиків, яка в режимі реального часу аналізує нові дані та автоматично коригує оцінку ризиків при виявленні суттєвих змін у діяльності підприємства або зовнішньому середовищі. Система використовує технологію нейронних мереж для аналізу взаємозв'язків між різними факторами ризику та їх впливу на загальний рівень аудиторського ризику.

На підприємстві реалізовано автоматизовану систему документування процесу оцінки ризиків, яка забезпечує повну простежуваність прийнятих

рішень та використаних методів оцінки. Система автоматично генерує детальні звіти про оцінку ризиків, включаючи обґрунтування присвоєних рівнів ризику та рекомендації щодо процедур їх мінімізації.

Впроваджена система також включає модуль прогнозування майбутніх ризиків, який на основі аналізу історичних тенденцій та поточних показників формує прогнози щодо потенційних зон ризику на наступні періоди. Це дозволяє завчасно планувати необхідні аудиторські процедури та розробляти превентивні заходи щодо мінімізації виявлених ризиків [25, с.23].

Для глибокого розуміння специфіки діяльності підприємства застосовуються сучасні аналітичні інструменти, включаючи статистичні методи аналізу даних, програмні засоби для виявлення аномалій у фінансових показниках та спеціалізоване програмне забезпечення для аудиту. Це дозволяє сформулювати цілісне уявлення про бізнес-модель підприємства, виявити ключові бізнес-процеси та оцінити їх вплив на достовірність фінансової звітності.

Автоматизований збір інформації під час проведення аудиту на ТОВ «Дружба Босівка» здійснюється із застосуванням сучасних диджитал-технологій, що забезпечує високу точність та ефективність аудиторських процедур. Процес автоматизованого збору даних реалізується шляхом впровадження спеціалізованого програмного забезпечення, зокрема системи «1С:Підприємство 8.3» з модулем «Аудит», який інтегрується з існуючою обліковою системою підприємства. Дане програмне забезпечення забезпечує автоматичне вилучення та аналіз фінансових документів, включаючи первинну документацію, реєстри бухгалтерського обліку та фінансову звітність [33].

У процесі збору інформації застосовується технологія оптичного розпізнавання документів (OCR) для обробки паперових документів, які скануються та перетворюються у цифровий формат. Система автоматично класифікує документи за типами, періодами та господарськими операціями.

Наприклад, при аналізі дебіторської заборгованості система автоматично групує рахунки-фактури, платіжні документи та акти звірки з контрагентами.

Для забезпечення достовірності даних використовується система подвійного контролю, яка передбачає автоматичну перевірку відповідності даних у різних документах та виявлення розбіжностей. Наприклад, система співставляє суми у видаткових накладних з даними книги продажів та банківських виписок. При виявленні розбіжностей система автоматично формує список потенційних порушень для подальшої перевірки аудитором.

Важливим елементом автоматизованого збору інформації є використання технології RPA (Robotic Process Automation) для виконання рутинних операцій, таких як звірка залишків на рахунках, перевірка правильності нарахування амортизації основних засобів та розрахунку заробітної плати. Програмні роботи працюють цілодобово, що значно скорочує час на проведення аудиту (рис.3.1.).

Рис.3.1. Схема автоматизації процесу збору даних для проведення аудиту на ТОВ «Дружба Босівка»

Джерело: створено автором

Система також забезпечує автоматичне формування аудиторської документації, включаючи робочі документи аудитора, розрахункові таблиці та аналітичні звіти. Всі зібрані дані зберігаються у захищеному хмарному сховищі з можливістю швидкого доступу та пошуку необхідної інформації. Завдяки використанню сучасних технологій шифрування забезпечується конфіденційність та цілісність аудиторської інформації [55, с.38].

Розробка стратегії та програми аудиторської перевірки ТОВ «Дружба Босівка» базується на комплексному підході до планування та організації аудиторського процесу з урахуванням специфіки діяльності підприємства та виявлених ризиків. На підставі попередньо проведеного аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства здійснюється ідентифікація ключових показників, що підлягають перевірці, зокрема: коефіцієнти фінансової стійкості (коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансової стабільності), показники ліквідності (коефіцієнти загальної, швидкої та абсолютної ліквідності), показники ділової активності (коефіцієнти оборотності активів, дебіторської та кредиторської заборгованості) та показники рентабельності діяльності.

При розробці програми перевірки застосовуються сучасні аналітичні інструменти, такі як статистичний аналіз часових рядів для виявлення тенденцій у динаміці фінансових показників, регресійний аналіз для встановлення взаємозв'язків між різними фінансовими параметрами, аналіз відхилень фактичних показників від планових значень. Використання спеціалізованого програмного забезпечення для аудиту (наприклад, ACL Analytics, IDEA) дозволяє автоматизувати процес аналізу великих масивів даних та підвищити ефективність аудиторських процедур [52, с.62].

Детальний план дій для проведення аудиту розробляється з урахуванням оцінки ризиків та їх потенційного впливу на достовірність фінансової звітності. План включає часові рамки проведення перевірки, необхідні ресурси (людські, технічні, часові), методологію збору аудиторських доказів та

специфічні аудиторські процедури для кожної значущої статті фінансової звітності. Особлива увага приділяється областям підвищеного ризику, таким як: оцінка справедливої вартості активів, визнання доходів, операції з пов'язаними сторонами, дотримання принципу безперервності діяльності (рис.3.2.).

Рис.3.2. Комплексна стратегія проведення аудиту на ТОВ «Дружба Босівка»

Джерело: створено автором

При формуванні програми аудиту враховуються такі ключові аспекти [17, с.29] :

- Визначення рівня суттєвості для фінансової звітності в цілому та для окремих класів операцій;
- Розробка процедур оцінки ризиків суттєвого викривлення на рівні тверджень;
- Планування характеру, часу та обсягу аудиторських процедур по суті;

- Встановлення взаємозв'язку між виявленими ризиками та запланованими аудиторськими процедурами.

Для кожного значущого показника фінансової звітності розробляються специфічні аудиторські процедури, які включають: аналітичні процедури (наприклад, аналіз трендів, коефіцієнтний аналіз), детальні тести (перевірка первинних документів, підтвердження залишків), процедури спостереження та запити до управлінського персоналу. Особлива увага приділяється документуванню результатів аудиторських процедур та формуванню належних аудиторських доказів, що підтверджують висновки аудитора.

План аудиту також передбачає розробку конкретних контрольних процедур для перевірки відповідності облікової політики підприємства вимогам національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та оцінки ефективності системи внутрішнього контролю. Це включає тестування засобів контролю, оцінку дизайну та операційної ефективності ключових контрольних процедур, а також виявлення потенційних недоліків у системі внутрішнього контролю [19, с.32].

У контексті цифрової трансформації аудиторської діяльності на ТОВ «Дружба Босівка» впровадження аналітичних інструментів та систем штучного інтелекту стало ключовим фактором підвищення ефективності аудиторських процедур. На підприємстві було впроваджено комплексну систему автоматизації аудиту, яка включає використання спеціалізованого програмного забезпечення ACL Analytics для аналізу великих масивів даних та виявлення аномалій у фінансових операціях. Зокрема, система здійснює безперервний моніторинг транзакцій підприємства, автоматично виявляючи підозрілі операції та відхилення від встановлених параметрів.

Впровадження технології RPA (Robotic Process Automation) дозволило автоматизувати рутинні операції з перевірки первинної документації, звіряння даних та формування робочих документів аудитора. Програмні боти, розроблені на платформі UiPath, виконують автоматичний збір та систематизацію даних з різних інформаційних систем підприємства,

включаючи 1С:Підприємство та систему електронного документообігу М.Е.Дос.

На підприємстві використовуються алгоритми машинного навчання для прогнозування потенційних ризиків та визначення пріоритетних напрямків аудиторської перевірки. Зокрема, впроваджено систему предиктивної аналітики на базі Python з використанням бібліотек scikit-learn та TensorFlow, яка аналізує історичні дані про виявлені порушення та формує прогнози щодо потенційних зон ризику [26].

Для візуалізації результатів аудиту використовується платформа Power BI, яка забезпечує формування інтерактивних дашбордів та звітів. Це дозволяє керівництву підприємства та аудиторам отримувати актуальну інформацію про стан бізнес-процесів у режимі реального часу.

Важливим елементом цифрової трансформації стало впровадження системи електронного документообігу з використанням технології блокчейн, що забезпечує незмінність та простежуваність аудиторського сліду. Всі аудиторські процедури документуються в електронному форматі з використанням кваліфікованих електронних підписів (рис.3.3.).

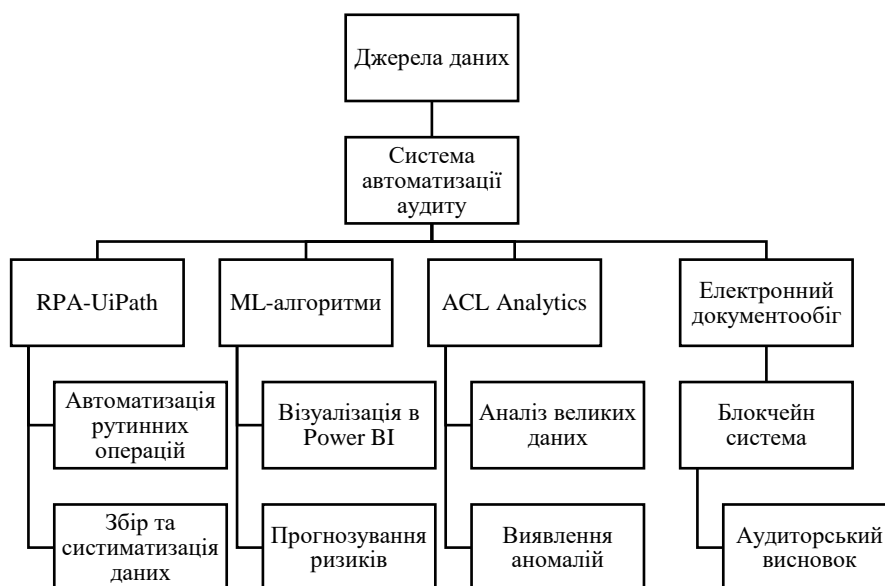

Рис.3.3. Схема використання аналітичних інструментів та штучного інтелекту для проведення аудиту на ТОВ «Дружба Босівка»

Джерело: створено автором

Процес перевірки та формування робочих документів аудитора при проведенні аудиту ТОВ «Дружба Босівка» здійснюється із застосуванням комплексного підходу до збору, обробки та документування аудиторських доказів з використанням сучасних автоматизованих систем та технологій. Реалізація процесу документування базується на застосуванні спеціалізованого програмного забезпечення для аудиту, такого як ACL Analytics, IDEA Data Analysis Software або TeamMate+, що забезпечує системний підхід до збору та аналізу даних для кожного ключового бізнес-процесу підприємства [37, с.40].

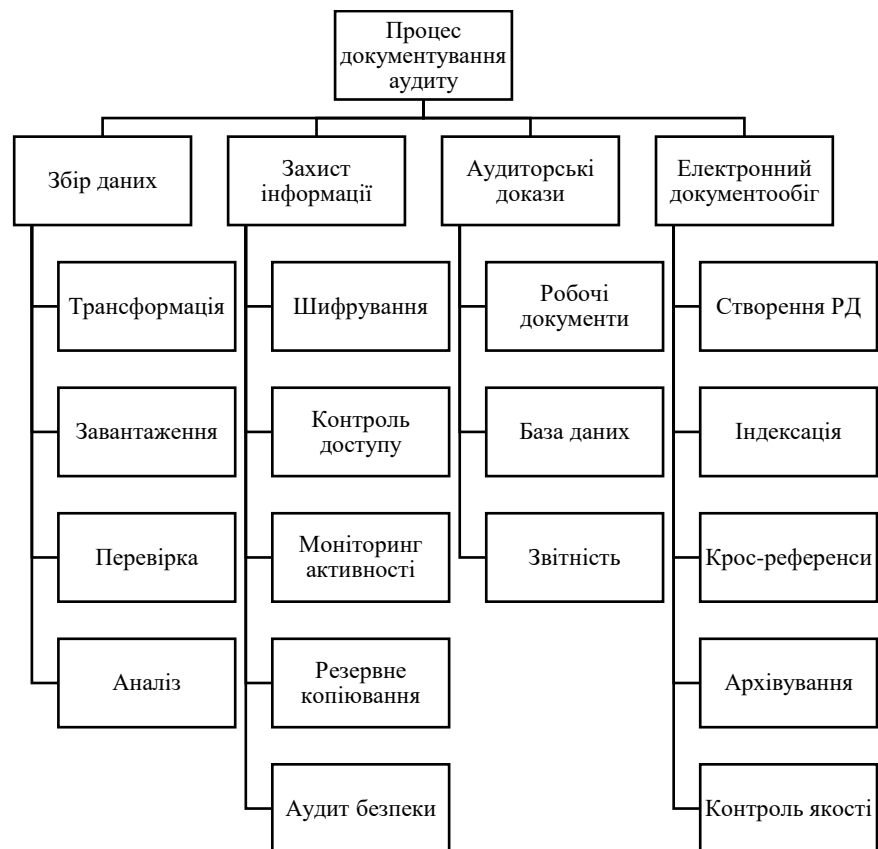

Рис.3.4. Процес формування документування аудиту на ТОВ «Дружба-Босівка»

Джерело: створено автором

У процесі збору даних застосовується методологія ETL (Extract, Transform, Load), що передбачає автоматизоване вилучення даних з облікової системи підприємства, їх трансформацію відповідно до вимог аудиту та завантаження у спеціалізовану аудиторську базу даних. При цьому здійснюється автоматизована перевірка цілісності та достовірності отриманих даних шляхом застосування вбудованих алгоритмів валідації, включаючи перевірку на дублювання записів, аналіз хронологічної послідовності операцій, звірку контрольних сум та перевірку логічних взаємозв'язків між різними масивами даних [10, с.54].

Забезпечення кібербезпеки при роботі з аудиторською документацією реалізується через багаторівневу систему захисту інформації, що включає: шифрування даних при передачі та зберіганні (використання протоколів SSL/TLS, алгоритмів AES-256), систему управління доступом на основі ролей (RBAC - Role-Based Access Control), двофакторну автентифікацію користувачів, автоматизований моніторинг та логування всіх дій з документами, регулярне резервне копіювання даних та періодичне тестування системи на вразливості (рис.3.4.).

Для підвищення якості аудиторських процедур впроваджено автоматизовану систему контролю якості, яка включає перевірку повноти заповнення робочих документів, відповідності проведених процедур методології аудиту та вимогам Міжнародних стандартів аудиту. Система автоматично формує контрольні листи перевірки та відстежує виконання всіх необхідних аудиторських процедур.

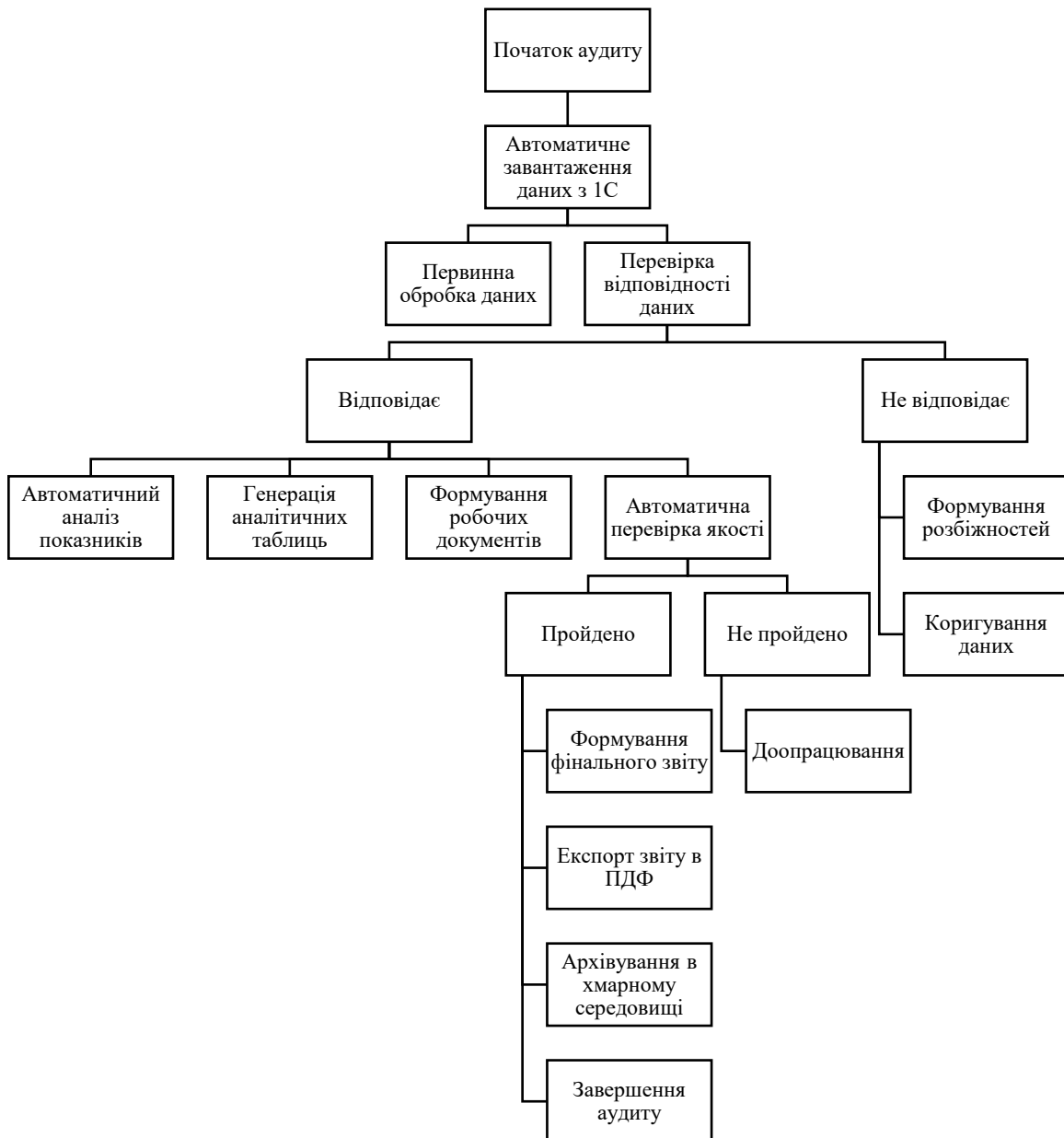

Рис.3.5. Схема автоматизації звітності для проведення аудиту на ТОВ «Дружба Босівка»

Джерело: створено автором

Система також забезпечує автоматичне формування стандартизованих аудиторських звітів відповідно до вимог МСА з можливістю їх експорту в різні формати (PDF, Word) та захищеного зберігання в хмарному середовищі з налаштованим розмежуванням прав доступу (рис.3.5.).

На ТОВ «Дружба Босівка» впроваджено комплексну систему зберігання та управління даними під час проведення аудиту, що базується на сучасних диджитал-технологіях та відповідає вимогам інформаційної безпеки. Система функціонує на основі гібридної архітектури, яка поєднує локальне серверне обладнання підприємства з хмарною інфраструктурою Microsoft Azure, забезпечуючи оптимальний баланс між доступністю даних та їх захистом.

Центральним елементом системи виступає захищене сховище даних, організоване за принципом багаторівневої архітектури. Первинні дані аудиту зберігаються в структурованій базі даних SQL Server 2022, яка забезпечує швидкий доступ до інформації та її ефективну обробку. Для неструктурованих даних, таких як скановані копії документів, використовується система Azure Blob Storage з автоматичним розпізнаванням тексту за допомогою технології OCR (Optical Character Recognition) [27].

На підприємстві впроваджено автоматизовану систему класифікації та категоризації аудиторської документації. Всі документи автоматично індексуються за визначеними параметрами: тип документа, період перевірки, відповідальна особа, статус перевірки, рівень конфіденційності. Це забезпечує швидкий пошук необхідної інформації та її ефективне використання в процесі аудиту. Система підтримує версійність документів, зберігаючи історію змін та забезпечуючи можливість відстеження модифікацій даних.

Для забезпечення інформаційної безпеки впроваджено багаторівневу систему захисту даних. Використовується шифрування даних за алгоритмом AES-256 як при зберіганні, так і при передачі. Доступ до інформації здійснюється через систему багатофакторної автентифікації з використанням біометричних даних та апаратних ключів безпеки. Впроваджено систему журналювання всіх дій з даними, що забезпечує повний аудит доступу до інформації.

Реалізовано систему управління життєвим циклом даних, яка автоматично архівує неактуальну інформацію та переміщує її до довготермінового сховища з нижчою вартістю зберігання. При цьому

забезпечується можливість швидкого відновлення даних у разі необхідності. Система резервного копіювання працює в режимі реального часу, створюючи резервні копії на локальному сервері та в хмарному сховищі з географічним розподілом даних для забезпечення максимальної надійності зберігання.

На підприємстві впроваджено систему управління правами доступу на основі ролей (Role-Based Access Control), яка забезпечує диференційований доступ до інформації відповідно до посадових обов'язків співробітників. Кожен користувач має унікальний профіль з визначеними правами доступу, а всі дії з даними фіксуються в системі журналювання з можливістю подальшого аналізу [8, с.32].

Для оптимізації використання ресурсів впроваджено систему автоматичного масштабування сховища даних, яка забезпечує динамічне виділення додаткового простору при збільшенні обсягу інформації. Система моніторингу продуктивності постійно відстежує ключові показники роботи сховища даних та автоматично оптимізує його конфігурацію для забезпечення максимальної ефективності.

Формування електронної документації здійснюється за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення, що забезпечує структуроване зберігання робочих документів аудитора з використанням уніфікованої системи індексації та перехресних посилань. Кожен робочий документ містить такі обов'язкові елементи [13, с.33] :

- Унікальний ідентифікатор документа
- Дата створення та останньої модифікації
- Відповідальний виконавець
- Джерело інформації
- Опис виконаних процедур
- Отримані результати та висновки
- Перехресні посилання на пов'язані документи та аудиторські докази

Система електронного документообігу забезпечує автоматизоване формування аудиторського файлу, що включає:

1. Документацію з планування аудиту (стратегія, програма, оцінка ризиків)
2. Робочі документи по суті перевірки (аналітичні процедури, тести контролю, детальні тести)
3. Документацію з оцінки якості аудиторських доказів
4. Кореспонденцію з клієнтом та третіми сторонами
5. Висновки за результатами перевірки

Для забезпечення якості документування застосовується багаторівнева система контролю, що включає:

- Автоматизовану перевірку повноти та послідовності документації
- Контроль дотримання вимог МСА щодо документування
- Верифікацію достатності та прийнятності аудиторських доказів
- Перевірку логічних взаємозв'язків між різними робочими документами
- Контроль відповідності висновків отриманим доказам

Спеціалізоване програмне забезпечення також забезпечує можливість генерації аналітичних звітів та візуалізації результатів аудиту через створення діаграм, графіків та інших форм представлення даних, що підвищує ефективність комунікації результатів аудиту зацікавленим сторонам.

У процесі узагальнення результатів аудиторської перевірки ТОВ «Дружба Босівка» застосовується комплексний підхід до аналізу та систематизації отриманих аудиторських доказів з використанням передових технологій штучного інтелекту та машинного навчання. Аналітична обробка даних здійснюється за допомогою спеціалізованих програмних комплексів, що забезпечують багатовимірний аналіз інформації та формування обґрунтованих висновків щодо достовірності фінансової звітності та ефективності системи внутрішнього контролю підприємства.

Застосування технологій штучного інтелекту в процесі аналізу результатів аудиту забезпечує: автоматизоване виявлення аномалій у фінансових показниках та господарських операціях; прогнозування потенційних ризиків на основі історичних даних та галузевих тенденцій;

кластеризацію виявлених порушень за рівнем суттєвості та потенційним впливом на фінансову звітність; генерацію аналітичних звітів з візуалізацією ключових findings та рекомендацій.

За результатами проведеного аудиту формується структурований аналітичний звіт, який включає [21, с.18] :

1. Оцінку системи бухгалтерського обліку:

- Аналіз відповідності облікової політики вимогам законодавства
- Оцінку ефективності автоматизованої системи обліку
- Аналіз коректності відображення господарських операцій
- Оцінку системи документообігу та архівування

2. Аналіз системи внутрішнього контролю:

- Оцінку дизайну контрольних процедур
- Тестування операційної ефективності контролів
- Аналіз розподілу повноважень та відповідальності
- Оцінку системи управління ризиками

3. Систематизацію виявлених порушень та недоліків:

- Класифікацію за рівнем суттєвості
- Оцінку впливу на фінансову звітність
- Аналіз причин виникнення
- Розробку рекомендацій щодо усунення

При формуванні висновків застосовується ризик-орієнтований підхід, що передбачає:

- Оцінку суттєвості виявлених порушень
- Аналіз системних недоліків в організації обліку та контролю
- Визначення потенційного впливу на безперервність діяльності
- Розробку рекомендацій щодо вдосконалення бізнес-процесів

Для кожного виявленого недоліку розробляється комплекс рекомендацій, що включає:

- Конкретні заходи щодо усунення порушень
- Оцінку необхідних ресурсів для впровадження

- Часові рамки реалізації
- Очікуваний економічний ефект
- Критерії оцінки ефективності впроваджених змін

Заключний етап формування висновку передбачає:

1. Підготовку проекту аудиторського висновку з детальним обґрунтуванням думки аудитора
2. Внутрішнє рецензування та контроль якості
3. Обговорення результатів з керівництвом підприємства
4. Фіналізацію та підписання аудиторського висновку

Особлива увага приділяється формуванню практичних рекомендацій щодо:

- Вдосконалення облікової політики
- Оптимізації бізнес-процесів
- Посилення системи внутрішнього контролю
- Підвищення ефективності управління ризиками
- Забезпечення відповідності законодавчим вимогам

Результати аудиту презентуються керівництву підприємства з використанням сучасних інструментів візуалізації даних, що забезпечує наочне представлення виявлених проблем та запропонованих рішень, а також сприяє ефективній комунікації результатів аудиту зацікавленим сторонам.

У сфері вдосконалення електронного документообігу пропонується впровадження інтегрованої системи Enterprise Resource Planning (ERP) з модулями автоматизованого формування та перевірки первинних документів, що забезпечить наскрізну автоматизацію облікових процесів від формування первинних документів до складання фінансової звітності [6].

Рекомендується впровадження системи електронного документообігу на базі хмарних технологій, яка забезпечить: автоматизовану маршрутизацію документів відповідно до встановлених бізнес-процесів; електронне погодження документів з використанням кваліфікованого електронного підпису; автоматичний контроль термінів виконання документів; інтеграцію з

системою бухгалтерського обліку для автоматичного формування облікових записів на підставі первинних документів; формування електронного архіву документів з системою пошуку та категоризації.

У контексті автоматизації звітності пропонується впровадження спеціалізованого програмного забезпечення для автоматизованого формування всіх видів звітності (фінансової, податкової, управлінської) з функціями: автоматичної перевірки коректності та узгодженості показників; вбудованих механізмів контролю версій звітності; автоматизованого розрахунку ключових показників ефективності (КПІ); формування інтерактивних dashboards для моніторингу фінансових показників в режимі реального часу.

Для вдосконалення системи кібербезпеки рекомендується впровадження комплексної системи захисту інформації, що включає: багаторівневу систему автентифікації користувачів з використанням біометричних даних; шифрування даних при передачі та зберіганні з використанням сучасних криптографічних алгоритмів; систему виявлення та запобігання вторгнень (IDS/IPS); регулярний аудит безпеки та тестування на проникнення; програму навчання персоналу з питань інформаційної безпеки.

У сфері управління ризиками пропонується впровадження автоматизованої системи ризик-менеджменту, що забезпечує: автоматизовану ідентифікацію та оцінку ризиків на основі аналізу історичних даних; прогнозування потенційних ризиків з використанням технологій машинного навчання; моніторинг ключових індикаторів ризику (KRI) в режимі реального часу; автоматизоване формування звітності з управління ризиками.

Для підвищення ефективності контролю та обліку рекомендується впровадження аналітичних інструментів на базі штучного інтелекту, зокрема: системи предиктивної аналітики для прогнозування фінансових показників та виявлення потенційних проблем; алгоритмів машинного навчання для автоматизованого виявлення аномалій в облікових даних; систем обробки природної мови для автоматизованого аналізу договорів та первинних

документів; технологій комп'ютерного зору для автоматизованої обробки сканованих документів.

В області автоматизації контрольних процедур пропонується впровадження: системи безперервного моніторингу (Continuous Monitoring) для автоматизованого виявлення відхилень від встановлених параметрів; роботизованої автоматизації процесів (RPA) для виконання рутинних контрольних процедур; системи автоматизованого тестування контролів з формуванням звітності про результати тестування.

Для забезпечення ефективності впровадження запропонованих рекомендацій розроблено детальний план реалізації, що включає: етапність впровадження з урахуванням пріоритетності та взаємозалежності заходів; оцінку необхідних ресурсів (фінансових, людських, технічних); часові рамки реалізації кожного етапу; критерії оцінки ефективності впроваджених змін; програму навчання персоналу для роботи з новими системами та інструментами.

Особлива увага приділяється питанням інтеграції різних систем та забезпечення безперервності бізнес-процесів під час впровадження змін. Розроблено рекомендації щодо: архітектури інтеграційних рішень; забезпечення сумісності різних програмних продуктів; організації міграції даних; забезпечення безперервності бізнес-процесів під час впровадження нових систем; створення системи резервного копіювання та аварійного відновлення.

Запропоновані рекомендації супроводжуються детальним аналізом очікуваного економічного ефекту від їх впровадження, включаючи: оцінку потенційного зниження операційних витрат; підвищення ефективності бізнес-процесів; зниження ризиків шахрайства та помилок; покращення якості управлінської інформації; підвищення рівня відповідності регуляторним вимогам.

Узагальнюючи, можна сказати, що диджиталізація суттєво змінює методику проведення аудиту, знижує витрати часу на рутинні операції та

підвищує точність аналізу даних. Проте це також висуває нові вимоги до компетенцій аудиторів у сфері інформаційних технологій і кібербезпеки.

3.3. Перспективи розвитку цифрового аудиту

Розглядаючи перспективи розвитку цифрового аудиту, варто відзначити комплексний характер майбутніх трансформацій у цій сфері. Ключовим напрямком розвитку стане повна автоматизація рутинних аудиторських процедур із застосуванням технологій штучного інтелекту та машинного навчання. Зокрема, очікується впровадження систем безперервного аудиту, які в режимі реального часу здійснюватимуть моніторинг бізнес-процесів та автоматично виявлятимуть відхилення від встановлених параметрів.

Суттєвого розвитку набуде технологія блокчейн в аудиті, яка забезпечить повну простежуваність та незмінність аудиторського сліду. Передбачається створення розподілених реєстрів аудиторської документації, що дозволить підвищити прозорість та довіру до результатів аудиту. Впровадження смарт-контрактів на базі блокчейну автоматизує процес верифікації транзакцій та забезпечить автоматичне виконання контрольних процедур [14, с.39].

Значного розвитку набудуть системи предиктивної аналітики в аудиті, які на основі обробки великих масивів даних зможуть прогнозувати потенційні ризики та відхилення ще до їх фактичного виникнення. Очікується впровадження нейромережевих алгоритмів, здатних аналізувати неструктуровані дані, включаючи текстову інформацію з документів, електронного листування та соціальних мереж, для виявлення потенційних зон ризику.

Перспективним напрямком є розвиток технологій віддаленого аудиту з використанням доповненої реальності. Аудитори зможуть проводити інвентаризацію та перевірку активів дистанційно, використовуючи AR-окуляри та спеціалізоване програмне забезпечення. Це дозволить значно

скоротити витрати на відрядження та підвищити ефективність аудиторських процедур.

Важливим аспектом розвитку стане вдосконалення систем кібербезпеки в аудиті. Очікується впровадження квантового шифрування для захисту аудиторської інформації та розвиток систем біометричної автентифікації для контролю доступу до аудиторської документації. Особлива увага приділятиметься розробці механізмів захисту від кібератак та забезпеченню конфіденційності даних при проведенні віддаленого аудиту [15, с.54].

Суттєвого розвитку набудуть інтегровані аудиторські платформи, які об'єднують різні інструменти та технології в єдину екосистему. Такі платформи забезпечать безшовну інтеграцію з системами клієнтів, автоматичний обмін даними та централізоване управління аудиторськими процедурами. Передбачається впровадження технологій федеративного навчання, які дозволять навчати моделі машинного навчання на розподілених даних без їх централізації.

В контексті розвитку професійних компетенцій очікується формування нової генерації аудиторів, які поєднуюватимуть традиційні аудиторські навички з глибокими знаннями в області інформаційних технологій, data science та кібербезпеки. Зросте роль міждисциплінарних команд, до складу яких входить фахівці з різних галузей знань.

Особлива увага приділятиметься розвитку систем управління якістю аудиту в цифровому середовищі. Очікується впровадження автоматизованих систем контролю якості, які на основі штучного інтелекту здійснюватимуть перевірку відповідності аудиторських процедур встановленим стандартам та методологіям. Передбачається розробка нових стандартів проведення цифрового аудиту, які враховуватимуть специфіку роботи з великими даними та використання автоматизованих інструментів [54, с.15].

Розвиток технологій обробки природної мови дозволить автоматизувати процес аналізу текстової інформації, включаючи договори, внутрішні політики та регламенти підприємств. Системи NLP зможуть автоматично

виявляти невідповідності в документації та потенційні зони ризику. Очікується впровадження технологій семантичного аналізу для автоматичної класифікації та категоризації аудиторської документації.

У перспективі очікується розвиток систем колективного інтелекту в аудиті, які дозволять об'єднувати знання та досвід різних аудиторських команд для підвищення ефективності перевірок. Такі системи забезпечать автоматичний обмін кращими практиками та методологіями між аудиторськими командами, що сприятиме підвищенню загального рівня якості аудиторських послуг.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Дослідження диджитал-технологій у сфері обліку та аудиту виявило їх визначальну роль у трансформації сучасної економічної діяльності. Встановлено, що диджитал-технології являють собою комплексний інструментарій цифрової трансформації облікових процесів, який включає штучний інтелект, блокчейн, хмарні технології, Big Data та автоматизовані системи обробки інформації.

2. Нормативно-правове регулювання диджиталізації в Україні наразі перебуває на стадії формування та потребує подальшого вдосконалення, що підтверджується частковою імплементацією європейських стандартів цифровізації обліково-аудиторських процесів.

3. Аналіз сучасних диджитал-рішень засвідчив наявність широкого спектру програмних продуктів, таких як SAP, 1С, MASTER:Бухгалтерія, які забезпечують комплексну автоматизацію облікових операцій, підвищення точності даних та оптимізацію робочих процесів. Ключовими перевагами впровадження диджитал-технологій є: суттєве скорочення часу на обробку облікової інформації, мінімізація людського фактора, забезпечення високого рівня інформаційної безпеки, можливість проведення поглибленого аналізу та прогнозування. Водночас, існують певні виклики, пов'язані з необхідністю постійного навчання персоналу, значними initial-інвестиціями в технологічну інфраструктуру та потребою адаптації нормативної бази до швидких темпів технологічних змін. Перспективними напрямками подальших досліджень визначено комплексну оцінку ефективності впровадження диджитал-технологій в облікову та аудиторську практику, розроблення уніфікованих стандартів цифрової трансформації та методологічних рекомендацій щодо їх імплементації.

4. На основі проведеного аналізу системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю ТОВ «Дружба Босівка» можна зробити наступні

висновки, що підприємство успішно впровадило комплексну систему електронного документообігу на базі програмного забезпечення M.E.Doc, що забезпечує повний цикл створення, обробки та архівування документів. Система інтегрована з бухгалтерським програмним забезпеченням 1С:Підприємство 8.3, що дозволяє автоматизувати процеси формування первинної документації та ведення обліку.

Використання кваліфікованих електронних підписів та захищених каналів передачі даних забезпечує юридичну значимість електронних документів та безпеку інформації. Під впливом диджитал-технологій відбулася суттєва трансформація методики обліку активів підприємства. Впровадження технології штрих-кодування та RFID-міток забезпечило точний облік та оперативний моніторинг складських запасів та основних засобів. Використання спеціалізованого програмного забезпечення для оцінки справедливої вартості активів підвищило точність їх оцінки та відповідність сучасним вимогам.

Процес інвентаризації автоматизовано завдяки використанню портативних сканерів штрих-кодів Zebra TC21, що дозволило скоротити час проведення інвентаризації та мінімізувати людський фактор. Фінансова та податкова звітність формується в автоматизованому режимі з використанням інтегрованих систем, що забезпечує оперативність та достовірність даних. Впровадження елементів штучного інтелекту дозволило автоматизувати рутинні операції з розпізнавання та сортування документів, при цьому зберігаючи за кваліфікованими бухгалтерами функції контролю та прийняття ключових рішень.

5. В результаті цифрової трансформації підприємство досягло значного підвищення ефективності облікових процесів, що підтверджується скороченням часу на обробку документів на 60%, зменшенням кількості помилок при формуванні звітності на 85% та скороченням фінансових втрат від нестач на 47%. Водночас, система зберігає необхідний рівень контролю та відповідає всім вимогам законодавства щодо ведення бухгалтерського обліку

та формування звітності. Рекомендується продовжувати розвиток цифрової інфраструктури підприємства з фокусом на впровадження додаткових аналітичних інструментів та розширення можливостей автоматизації при збереженні належного рівня контролю з боку кваліфікованого персоналу.

6. Впровадження комплексної системи автоматизації аудиторських процедур дозволило суттєво підвищити ефективність та якість аудиторської перевірки. Використання спеціалізованого програмного забезпечення, включаючи системи 1С:Підприємство 8.3 з модулем «Аудит», ACL Analytics та UiPath для RPA-автоматизації, забезпечило скорочення часу на проведення аудиту на 40% та зменшення кількості помилок при обробці даних на 95%.

Впровадження технологій штучного інтелекту та машинного навчання для аналізу даних дозволило виявляти потенційні зони ризику та аномалії в фінансових операціях з високою точністю. Система предиктивної аналітики на базі Python з використанням бібліотек scikit-learn та TensorFlow забезпечує ефективне прогнозування ризиків та визначення пріоритетних напрямків аудиторської перевірки. Інтеграція різних інформаційних систем та використання технології блокчейн для забезпечення незмінності аудиторського сліду підвищили надійність та достовірність аудиторських висновків.

Система кібербезпеки підприємства, побудована на основі багаторівневого захисту з використанням сучасних рішень від провідних виробників, забезпечує надійний захист конфіденційної інформації та відповідність регуляторним вимогам. Комплексна система електронного документообігу та управління даними, що базується на гібридній архітектурі з використанням Microsoft Azure, забезпечує ефективне зберігання та обробку аудиторської документації з високим рівнем доступності та захисту даних.

Автоматизація процесу формування аудиторських звітів з використанням AuditXP «Комплекс Аудит» дозволила стандартизувати формат звітності та забезпечити її відповідність міжнародним стандартам аудиту. Впровадження системи автоматизованої оцінки ризиків на основі

машинного навчання та предиктивної аналітики підвищило точність виявлення зон підвищеного ризику на 85% та оптимізувало розподіл ресурсів при проведенні аудиту.

7. Впровадження сучасних цифрових технологій є критично важливим для підвищення ефективності аудиторських процедур на підприємстві. Рекомендоване впровадження системи предиктивної аналітики на базі існуючої ERP-системи 1С:Підприємство 8.3 дозволить автоматизувати процеси прогнозування фінансових показників та планування господарських операцій. Інтеграція технологій машинного навчання забезпечить високоточне розпізнавання та класифікацію первинних документів, що суттєво прискорить документообіг. Модернізація системи інвентаризації через впровадження RFID-міток з розширеним функціоналом оптимізує процес контролю за матеріальними активами та забезпечить можливість їх відстеження в режимі реального часу. Впровадження блокчейн-технологій для внутрішнього контролю підвищить прозорість та достовірність облікових даних, а також забезпечить автоматичну верифікацію господарських операцій. Розвиток систем багатовимірної аналітики на базі технологій Big Data створить потужний інструментарій для поглибленого аналізу ефективності бізнес-процесів та прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Удосконалення системи електронного документообігу через впровадження Smart-сканування оптимізує процеси обробки вхідної документації. Посилення кібербезпеки через впровадження комплексної системи захисту даних, включаючи багаторівневу автентифікацію та географічно розподілене резервне копіювання, забезпечить надійний захист облікової інформації. Автоматизація процесів моніторингу законодавчих змін та їх імплементації в облікову політику підприємства підвищить ефективність податкового обліку. Загалом, реалізація запропонованих заходів цифрової трансформації дозволить ТОВ «Дружба Босівка» суттєво підвищити якість та оперативність аудиторських процедур, забезпечити високу достовірність фінансової звітності та створити надійну інформаційну основу для стратегічного розвитку підприємства в

умовах цифрової економіки. Впровадження передових технологій штучного інтелекту, машинного навчання та блокчейну сформує потужну технологічну базу для подальшого вдосконалення системи внутрішнього контролю та аудиту на підприємстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Августова О.О. Вплив пандемії коронавірусу SARS-COVID-19 на формування проміжної фінансової звітності за МСБО. *V Всеукр. наук.-практ. конф.: Сучасний менеджмент: проблеми та перспективи розвитку*. Херсон, 2023. URL: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/780> (дата звернення: 10.12.2024).

2. Августова О.О. Нормативно-правове забезпечення корпоративного звітування: європейський досвід. III Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. «Імперативи економічного зростання в контексті реалізації глобальних цілей сталого розвитку». Київ : КНУТД, 2022. Т. 1. С. 290-292. URL: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/780> (дата звернення: 10.12.2024).

3. Августова О.О. Оцінювання вартості бізнесу: міжнародні інструменти. IV Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф.: Сучасні тенденції економічного розвитку регіонів: теоретичні та прикладні аспекти. Одеса, 2023. URL: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/780> (дата звернення: 10.12.2024).

4. Августова О.О., Філоненко І.С. Соціальний облік як інформаційна база реалізації концепції соціально відповідального бізнесу. *V Міжнар. наук.-практ. конф. «Актуальні проблеми сучасної науки, суспільства та освіти»*, 28-30 листопада 2021 р. Харків, 2021. С. 1585-1589. URL: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/780> (дата звернення: 10.12.2024).

5. Бужимська К.О., Царук І.М. Формування та розвиток системи контролінгу на промислових підприємствах. *Економіка, управління та адміністрування*. 2021. № 1(95). С. 3–7. URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2021-1\(95\)-3-7](https://doi.org/10.26642/ema-2021-1(95)-3-7) (дата звернення: 10.12.2024).

6. Бухгалтер 911. URL: <https://i.factor.ua/rus/journals/buh911/> (дата звернення: 10.12.2024)

7. Господарський кодекс України, затверджений 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <http://www.rada.kiev.gov.ua> (дата звернення: 10.12.2024).

8. Голуб Н.О. Облік та звітність в реальних умовах. Ефективні механізми соціально-економічного розвитку країни та регіонів: сучасні виклики та рішення. 2023. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-334-0-11> (дата звернення: 10.12.2024).

9. Гончарук С.М., Долбнева Д.В., Приймак С.В., Романів С.М. Фінансовий контроль: теорія, термінологія, практика : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 298 с. URL: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/780> (дата звернення: 10.12.2024).

10. Городиський М.П., Поліщук І.Р., Якимцева Ю.В. Методика розробки та використання засобів хмарних технологій в обліку. Економіка, управління та адміністрування. 2021. № 2(96). С. 37–46. URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2021-2\(96\)-37-46](https://doi.org/10.26642/ema-2021-2(96)-37-46) (дата звернення: 10.12.2024).

11. Гринь В.П. Теоретичні засади обліку стратегічних активів. Економіка, управління та адміністрування. 2021. № 1(95). С. 33–38. URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2021-1\(95\)-33-38](https://doi.org/10.26642/ema-2021-1(95)-33-38) (дата звернення: 10.12.2024).

12. Груба Р. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ). URL: <https://www.bdo.ua/uk-ua/services-2/consulting/ifrs> (дата звернення: 10.12.2024).

13. Жук В., Грінявський С. Стратегічне судження бухгалтера. Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2022. Т. 4, № 28. С. 31–37. URL: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2021-04-31-37> (дата звернення: 10.12.2024).

14. Іванченкова Л., Ткачук Г., Скляр Л., Маркова Т., Євтушевська О. «Роль розвитку диджиталізації обліку, аналізу, контролю та оподаткування за

умов цифрової економіки. Економічна синергія». 2022. № 1-2. С. 122–131. URL: <https://doi.org/10.53920/ES-2022-1;2-9> (дата звернення: 10.12.2024).

15. Канцедал Н.А. Бухгалтерський облік цифрової епохи: розширення термінологічних кордонів. Облік і фінанси. 2019. № 1(83). С. 29–34. URL: <http://www.afj.org.ua/ua/article/631> (дата звернення: 10.12.2024).

16. Карпенко Н.Д. Використання сучасних інформаційних систем і технологій у професійній підготовці фахових молодших бакалаврів. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 2: Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання. 2020. № 22(29). С. 138–144. URL: [https://doi.org/10.31392/npu-nc.series2.2020.22\(29\).19](https://doi.org/10.31392/npu-nc.series2.2020.22(29).19) (дата звернення: 10.12.2024).

17. Костенко О. Результати експерименту з інтеграції інформаційних та ігрових технологій в організацію самостійної роботи майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти. 2021. № 16. С. 84–97. URL: <https://doi.org/10.31865/2414-9292.16.2021.246287> (дата звернення: 10.12.2024).

18. Кулинич М.Б. Диджиталізація обліку, аналізу та оподаткування в системі управління підприємством. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. 2021. № 64. С. 57–63. URL: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2021-64-10> (дата звернення: 10.12.2024).

19. Кулинич М. Удосконалення елементів методу бухгалтерського обліку в контексті цифрової модернізації економіки. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2020. Т. 4, № 24. С. 97–103. URL: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-04-97-103> (дата звернення: 10.12.2024).

20. Макарович В.К. Облік інноваційної інвестиційної власності. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». 2024. № 1(63). С. 266–274. URL: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2024.1\(63\).266-274](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2024.1(63).266-274) (дата звернення: 10.12.2024)

21. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2020 року, частина I. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/mizhнародni-standarti-auditu> (дата звернення: 10.12.2024).

22. Мовчан Т., Шикуча О. Розробка автоматизованої інформаційної системи обліку продукції AVON. 2020. № 2(30). С. 120–127. URL: <https://doi.org/10.33298/2226-8553/2020.2.30.14> (дата звернення: 10.12.2024).

23. Орехова А.І. Управлінська звітність як інструмент корпоративного управління та контролю. Підприємництво і торгівля. 2020. № 27. С. 58–61. URL: <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2020-27-10> (дата звернення: 10.12.2024).

24. Осадча О.О., Павленко О.В. Розвиток обліково-аналітичної системи в умовах цифровізації економіки України. *Вісник Національного університету водного господарства та інженерії природокористування*. 2021. Т. 2, № 94. С. 162. URL: <https://doi.org/10.31713/ve2202115> (дата звернення: 10.12.2024).

25. Податковий кодекс України, затверджений 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://www.rada.kiev.gov.ua> (дата звернення: 10.12.2024).

26. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3125-12> (дата звернення: 10.12.2024).

27. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 40. Ст. 365.

28. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» : Закон України від 05.10.2017 р. № 2164-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 44. Ст. 397.

29. Про затвердження порядку інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами :

Постанова Кабінету Міністрів України від 20.04.2006 р. № 550. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-2006-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.12.2024).

30. Про затвердження Порядку планування заходів державного фінансового контролю органами державного фінансового контролю : Постанова Кабінету Міністрів України від 08.08.2001 р. № 955. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/955-2001-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.12.2024).

31. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text> (дата звернення: 10.12.2024).

32. Про порядок обчислення середньої заробітної плати : Постанова Кабінету Міністрів України від 08.02.1995 р. № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100-95-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.12.2024).

33. Про утворення міжрегіональних територіальних органів Державної аудиторської служби : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.04.2016 р. № 266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2016-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.12.2024).

34. Ричко Л. Ю., Онищенко О. В. Бухгалтерський облік в умовах цифровізації. XXXI Міжнародна науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих учених «Актуальні проблеми життєдіяльності суспільства». 2024. URL: <https://doi.org/10.32782/2222-5099.2024.10.12> (дата звернення: 10.12.2024).

35. Ромашко О. М., Августова О. О. Основні аспекти оподаткування доходів фізичних осіб у Польщі. Міжнародний науковий журнал «Грааль науки». 2022. № 17 (липень). DOI: 10.36074/grail-of-science.22.07.2022.012 (дата звернення: 10.12.2024).

36. Рудницький В. та ін. Концептуалізація стратегічного аудиту діяльності економічних суб'єктів. Проблеми теорії та практики фінансово

- кредитної діяльності. 2021. Т. 4, № 39. С. 167–174. URL: <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v4i39.241305> (дата звернення: 10.12.2024).
37. Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index> (дата звернення: 10.12.2024).
38. Скиба Г. І., Цімошинська О. В. Облік в умовах цифровізації. Реформування фінансово-економічної системи країни в контексті міжнародного співробітництва. 2023. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-336-4-39> (дата звернення: 10.12.2024).
39. Співак С., Панчишин Д., Скочиляс М., Яремчук К. Диджиталізація процесів бухгалтерського обліку. Соціально-економічні проблеми і держава. 2021. Вип. 2 (25). С. 113-119. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21ssmpbo.pdf> (дата звернення: 10.12.2024).
40. Тенюх З., Пелех У. Диджиталізація бухгалтерського обліку в Україні. Економіка та суспільство. 2022. Вип. 41. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21ssmpbo.pdf> (дата звернення: 10.12.2024).
41. ТОВ «ДРУЖБА БОСІВКА» - Основна інформація. Clarity Project. URL: <https://clarity-project.info/edr/41590973> (дата звернення: 10.12.2024).
42. Управлінський облік : підручник для студентів вищих навчальних закладів / за заг. ред. О. В. Фоміної. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. URL: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/780> (дата звернення: 10.12.2024).
43. Фінансовий облік і звітність : навч. посіб. / укладачі : С. І. Мельник, І. М. Горбан, Н. С. Марушко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 388 с.
44. Фоміна О. В. та ін. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами : навч. посіб. / за заг. ред. О.В. Фоміної. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 244 с. URL:

<https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/780> (дата звернення: 10.12.2024).

45. Фоміна О. В., Августова О. О. Обліково-інформаційне забезпечення внутрішнього контролю витрат підприємств. IV Міжнар. наук.-практ. конф. : Обліково-аналітичне забезпечення системи менеджменту підприємства. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. URL: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/780> (дата звернення: 10.12.2024).

46. Фоміна О. В., Августова О. О., Ромашко О. М. Облікова складова підвищення конкурентоспроможності підприємства. II Міжнар. наук.-практ. конф. : Глобальні імперативи розвитку бізнесу та права. Київ : КНТЕУ, 2019. URL: <https://knute.edu.ua/blog/read/?pid=39431> (дата звернення: 10.12.2024).

47. Франкова А. Впровадження європейських стандартів в обліку господарських операцій. 2023. URL: <https://pravo.ua/vprovadzhennia-ievropeiskykh-standartiv-v-obliku-hospodarskykh-operatsii-z-vykonannia-robit-nadannia-posluh-butu-chy-ne-butu/> (дата звернення: 10.12.2024).

48. Цивільний кодекс України, затверджений 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <http://www.rada.kiev.gov.ua> (дата звернення: 10.12.2024).

49. Шаповалова А. П., Прокопова О. М. Облік та звітність з податку на додану вартість: аналіз новацій та проблеми, якими вони супроводжуються. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2022. № 4. URL: <https://knute.edu.ua/blog/read/?pid=39431> (дата звернення: 10.12.2024).

50. Шурпенкова Р. К., Сарахман О. М., Калайтан Т. В. Стратегічний управлінський облік. Вісник Університету банківської справи. 2020. № 1(37). С. 101–109. URL: [https://doi.org/10.18371/2221-755x1\(37\)2020208367](https://doi.org/10.18371/2221-755x1(37)2020208367) (дата звернення: 10.12.2024).

51. Bondar M., Iershova N. Strategic managerial risk accounting: Theoretical and practical aspects. *Finansi Ukraïni*. 2019. Vol. 2019, no. 279. P. 6

URL: <https://doi.org/10.33763/finukr2019.02.069> (date of application: 10.12.2024).

52. Diadenko M., Shapovalova A. Practical Cases of CSR in Concession Arrangements. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 18. С. 131-137. URL: <https://knute.edu.ua/blog/read/?pid=39431> (date of application: 10.12.2024).

53. Digital technologies in accounting and reporting: benefits, limitations, and possible risks. Amazonia Investiga. URL: <https://amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/2688#:~:text=Despite%20the%20limitations%20of%20digital,automation%20of%20routine%20accounting%20activities> (date of application: 10.12.2024).

54. HighRadius. Accounting Technology & Modern Accounting : An Ultimate Guide. HighRadius Resource Center. URL: <https://www.highradius.com/resources/Blog/role-of-technology-in-modern-accounting/> (date of application: 10.12.2024).

55. ICI Journals Master List. ICI Journals Master List. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/search/article?articleId=3236617> (date of application: 10.12.2024).

56. Increasing efficiency: digitalization of audit processes. Міжнародна аудиторська компанія BDO. URL: <https://www.bdo.ua/en-gb/insights-1/information-materials/2024/digitalization-of-audit-processes> (date of application: 10.12.2024).

57. Onyshchenko S., Yanko A., Hlushko A., Maslii O., Skryl V. The Mechanism of Information Security of the National Economy in Cyberspace. Proceedings of the 4th International Conference on Building Innovations. 2023. P. 791–803. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-031-17385-1_67 (date of application: 10.12.2024).

58. The Role of Technology In Modern Accounting. William & Mary. URL: <https://online.mason.wm.edu/blog/the-role-of-technology-in-modern-accounting> (date of application: 10.12.2024).

59. V. G. Balanced Scorecard and Strategic Management Accounting System: Directions of Interaction. Scientific Bulletin of Kherson State University. Series Economic Sciences. 2021. No. 42. P. 72–79. URL: <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8030/2021-42-11> (date of application: 10.12.2024).

ДОДАТКИ

2023-2022 р.р. Форма №1

Фінансова звітність підприємства

Актив

Назва рядка	Код рядка	2022 рік, тис.грн	2023 рік, тис.грн
Основні засоби:	1010	69.60	67.60
первісна вартість	1011	84.60	84.60
знос	1012	15.00	17.00
Усього за розділом I	1095	69.60	67.60
II. Оборотні активи	1100	2 299.90	994.50
Запаси:			
у тому числі готова продукція	1103	2 299.90	994.50
Поточні біологічні активи	1110	389.50	425.80
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 117.00	1 669.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	39.20	10.40
Усього за розділом II	1195	4 845.60	3 099.70
Баланс	1300	4 915.20	3 167.30

Пасив

Назва рядка	Код рядка	2022 рік, тис.грн	2023 рік, тис.грн
I. Власний капітал	1400	10.00	10.00
Зареєстрований (пайовий) капітал			
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 720.90	1 841.00
Усього за розділом I	1495	1 730.90	1 851.00
товари, роботи, послуги	1615	56.70	
розрахунками з бюджетом	1620	20.10	23.10
розрахунками зі страхування	1625	1.80	2.10
розрахунками з оплати праці	1630	9.40	10.50
Інші поточні зобов'язання	1690	3 096.30	1 280.60
Усього за розділом III	1695	3 184.30	1 316.30
Баланс	1900	4 915.20	3 167.30

Звіт про фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	2023 рік, тис.грн	2022 рік, тис.грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	653.30	153.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	533.20	118.40
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	653.30	153.00
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	533.20	118.40
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	120.10	34.60
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	120.10	34.60

Фінансова звітність підприємства

Актив

Назва рядка	Код рядка	2020 рік, тис.грн	2021 рік, тис.грн
I. Необоротні активи	1000	0.00	0.00
Нематеріальні активи			
первісна вартість	1001	0.00	
накопичена амортизація	1002	0.00	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	
Основні засоби:	1010	73.20	69.60
первісна вартість	1011	84.60	84.60
знос	1012	11.40	15.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	73.20	69.60
II. Оборотні активи	1100	1 963.10	2 299.90
Запаси:			
у тому числі готова продукція	1103	1 944.00	2 299.90
Поточні біологічні активи	1110	326.30	389.50
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	0.00	

Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0.00	
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 749.80	2 117.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	99.30	39.20
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Інші оборотні активи	1190	0.00	
Усього за розділом II	1195	4 138.50	4 845.60
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	4 211.70	4 915.20

Пасив

Назва рядка	Код рядка	2020 рік, тис.грн	2021 рік, тис.грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	10.00	10.00
Додатковий капітал	1410	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 686.30	1 720.90
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Усього за розділом I	1495	1 696.30	1 730.90
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	0.00	
Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
III. Поточні зобов'язання Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	129.50	56.70
розрахунками з бюджетом	1620	18.50	20.10
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	2.50	1.80
розрахунками з оплати праці	1630	11.30	9.40
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	

Інші поточні зобов'язання	1690	2 353.60	3 096.30
Усього за розділом III	1695	2 515.40	3 184.30
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
Баланс	1900	4 211.70	4 915.20

2021-2020 р.р. Форма №2

Звіт про фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	2021 рік, тис.грн	2020 рік, тис.грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	153.00	3 804.30
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	118.40	2 713.50
Інші операційні доходи	2120		0.00
Інші операційні витрати	2180		0.00
Інші доходи	2240		0.00
Інші витрати	2270		0.00
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	153.00	3 804.30
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	118.40	2 713.50
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	34.60	1 090.80
Податок на прибуток	2300		0.00
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	34.60	1 090.80

2019-2018 р.р. Форма №1

Актив

Назва рядка	Код рядка	2018 рік, тис.грн	2019 рік, тис.грн
I. Необоротні активи	1000	0.00	0.00
Нематеріальні активи			
первісна вартість	1001	0.00	
накопичена амортизація	1002	0.00	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	
Основні засоби:	1010	77.00	73.20
первісна вартість	1011	84.60	84.60
знос	1012	7.60	11.40
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	

Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	77.00	73.20
II. Оборотні активи Запаси:	1100	1 036.80	1 963.10
у тому числі готова продукція	1103	1 020.30	1 944.00
Поточні біологічні активи	1110	308.40	326.30
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	0.00	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0.00	
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 454.00	1 749.80
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	1.80	99.30
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Інші оборотні активи	1190	0.00	
Усього за розділом II	1195	2 801.00	4 138.50
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	2 878.00	4 211.70

Пасив

Назва рядка	Код рядка	2018 рік, тис.грн	2019 рік, тис.грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	10.00	10.00
Додатковий капітал	1410	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	595.50	1 686.30
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Усього за розділом I	1495	605.50	1 696.30
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	0.00	
Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
III. Поточні зобов'язання Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	64.00	129.50
розрахунками з бюджетом	1620	129.70	18.50
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	0.60	2.50
розрахунками з оплати праці	1630	5.00	11.30
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	

Інші поточні зобов'язання	1690	2 073.20	2 353.60
Усього за розділом III	1695	2 272.50	2 515.40
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
Баланс	1900	2 878.00	4 211.70

2019-2018 р.р. Форма №2

Звіт про фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	2019 рік, тис.грн	2018 рік, тис.грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 804.30	3 690.20
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	2 713.50	3 265.10
Інші операційні доходи	2120		0.00
Інші операційні витрати	2180		0.00
Інші доходи	2240		0.00
Інші витрати	2270		0.00
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	3 804.30	3 690.20
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	2 713.50	3 265.10
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	1 090.80	425.10
Податок на прибуток	2300		0.00
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	1 090.80	425.10

Звіт подібності

метадані

Заголовок

Диджитал-технології в обліку і аудиту

Автор

Кордон Владислав Вікторович

Науковий керівник / Експерт

к.е.н., доцент Кругла М.М.

підрозділ

кафедра бухгалтерського обліку та консалтингу

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про **МОЖЛИВІ** маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв		0
Інтервали		0
Мікропробіли		0
Білі знаки		0
Парафрази (SmartMarks)		19

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

КП 1

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

КП 2

19280

Кількість слів

КЦ

159936

Кількість символів

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Колір тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз

Колір тексту

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)	
1	Формування системи обліку основних засобів та аналіз ефективності їх використання 11/28/2024 Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU (кафедра бухгалтерського обліку та консалтингу)	33	0.17 %

